

XIX. évfolyam, 7. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 7. szám, 2016**

Megjelenik kéthetente
2016. április 21.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	23
Olajmagpiaci információk.....	25
Cukorpiaci jelentés.....	27
Agrárpolitikai Hírek.....	29

Összefoglaló

Nagy a bizonytalanság Ukrajna ezévi búzatermését illetően tekintettel arra, hogy a száraz őszi időjárás miatt a tervezettnél kisebb területen, 5,8 millió hektáron került a földbe vetőmag.

Az Európai Unióban megnyugtató az őszebúza-állományok állapota.

Magyarországon, az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 15 százalékkal, a takarmányé 13 százalékkal múlta alul az egy évvel korábit, így előbbi átlagosan 45–46 ezer forint/tonna, utóbbi 42–43 ezer forint/tonna között forgott a fizikai piacon 2016. április első hetében.

Magyarországon, a Földművelésügyi Minisztérium adatai (FM) szerint a kukorica vetésterülete 7 százalékkal 1,07 millió hektárra csökkenhet 2016-ban.

A Budapesti Értéktőzsdén 44 ezer forint/tonna alá süllyedt a takarmánykukorica májusi jegyzése április első felében. A fizikai piacon az egy évvel korábinál 10 százalékkal drágábban, 42 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ó termés április első hetében.

A szójatermelés további dinamikus növekedése várható az Európai Unióban az idén, az előző évihez képest a gazdák akár 8 százalékkal nagyobb területről, 923 ezer hektárról takaríthatják be a növényt.

Az Európai Unióban egyelőre ígéretesek a repcemag terméskilátásai, az állományok kondíciója többnyire megnyugtató volt a március végi információk szerint. A termőterület zsugorodása miatt (6,3 millió hektárra) azonban az uniós kibocsátás – átlagos hozamot feltételezve – kissé elmaradhat a tavalyitól.

A *Tallage* már a vetési időszak elején közzétette a 2016/2017. gazdasági évi globális és uniós napraforgómag-terméssel kapcsolatos prognózisát, amely szerint rekord mennyiségű, 43,7 millió tonna terményt takaríthatnak be világszerte.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A piac figyelme az északi féltekén az őszebúza-vetések állapota felé fordul az év ezen időszakában. A 2016/2017. gazdasági évi kibocsátás szempontjából meghatározó a következő hetek, hónapok időjárása. Az USA-ban az előző évihez képest 8 százalékkal kisebb területen, mindössze 14,7 millió hektáron vetettek a gazdák őszi búzát 2015-ben. Az agrárminisztérium (USDA) 2016. április 18-i tájékoztatása szerint ennek 57 százalékán volt jó/kiváló kondícióban az állomány, szemben az egy évvel korábbi 42 százalékos aránnyal. Figyelembe véve, hogy további 807 ezer hektárt (+3 százalék) foglalhat el a durum- és 4,6 millió hektárt a tavaszi búza (-14 százalék), összességében 54 millió tonna körül (-3 százalék) valószínűsíthető a búza idei kibocsátása az észak-amerikai országban. Továbbra is nagy a bizonytalanság Ukrajna ez évi búzatermését illetően tekintettel arra, hogy a száraz őszi időjárás miatt a tervezettnél kisebb területen, 5,8 millió hektáron került a földbe vetőmag. Az állományok a kezdeti nehézségek ellenére türethetően vészelték át a téli időszakot, így a kilátások a korábbiakhoz képest javultak. A fekete-tengeri ország idei termelése azonban – a termőterület 15 százalékos zsugorodása és a várható hozam 9 százalékos gyengülése miatt – összességében a 2015. évihez képest 5,9 millió tonnával, 19,5 millió tonnára csökkenhet az idén. Oroszországban kitűnő állapotban van az őszi búza, és igen biztatóak az idei kilátások a *Tallage* szerint. Az áprilisban 58,2 millió tonnára jelzett össztermés csupán 4-5 százalékkal maradhat el az egy évvel korábbtól. Az Európai Unióban is megnyugtató az őszebúza-állományok állapota, a legnagyobb termelőnek számító Franciaországban például a közel 39 millió hektárnyi termőterület 92 százalékán volt jó/nagyon jó kondícióban a növényzet április közepén. Magyarországon egyelőre nincs hivatalos becslés a 2016. évi búzatermést illetően. Az azonban ismert, hogy az egy évvel korábbinál 10 százalékkal kisebb területen, 986 ezer hektáron vetettek búzát a gazdák 2015 őszién. A belvíz és a téli fagykárak okozta területcsökkenés következtében úgy tűnik, a termelők 970 ezer hektárról arathatnak az idén búzát. A fejlődő állományok 86 százaléka volt jó/közepes állapotban április elején (2015: 84 százalék). A *Tallage* szerint – a hozam várható csökkenése miatt – a tavalyinál akár 11 százalékkal kisebb termés várható

2016-ban. Ami az unió teljes kibocsátását illeti, a tavalyi rekordtól 4 százalékkal elmaradó, 145 millió tonna körüli búzatermésről szól a prognózis.

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 165–170 dollár (USD)/tonna sávba ereszkedett a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT), 150–155 euró/tonna tartományba a párizsi árutőzsdén (Euronext/MATIF) 2016. április első felében. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában sem a malmi búza, sem a takarmánybúza fronthavi kurzusa nem módosult számottevően március óta, előbbié 43 ezer forint/tonna, utóbbié 40,5 ezer forint/tonna volt április közepén. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési minőségű termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 15 százalékkal, a takarmányé 13 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbit, így előbbi átlagosan 45–46 ezer forint/tonna, utóbbi 42–43 ezer forint/tonna között forgott a fizikai piacon 2016. április első hetében.

Kukorica

Az északi féltekén elkezdődött a kukorica vetése, és az időjárás egyelőre sehol nem akadályozza a munkát. A világ legnagyobb termelőjénél, az USA-ban az agrártárca márciusi előrejelzése szerint a tavalyinál 6,5 százalékkal nagyobb területen, 37,9 millió hektáron szándékoznak a gazdák kukoricát vetni az idén. Az igen korai becslés 351 millió tonna körüli kibocsátást helyezett kilátásba az észak-amerikai országban a 2016/2017. gazdasági évben, ami 5-6 millió tonnával múltán felül a 2015/2016. gazdasági évit. A *Tallage* várakozásai szerint Olaszországban, Magyarországon és Romániában az egy évvel korábbinál kisebb területet foglalhat el a növény az idén, így összességében 2 százalékkal, 9,1 millió hektárra csökkenhet az Európai Unióban a növény termőterülete. Az elemzők a tavalyi, aszály sújtotta év gyenge hozamánál 13 százalékkal jobbat, 6,95 tonna/hektárt jeleznek előre a vetési kampány elején. Az uniós kukoricatermés így a 63 millió tonnát is meghaladhatja az idén, szemben a 2015. évi 57,3 millió tonnával. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) adatai szerint a kukorica vetésterülete 7 százalékkal, 1,07 millió hektárra csökkenhet, és a tervezett terület 35 százalékán fejezték be a vetést 2016. április

18-ig. Ukrajnában a 4,4–4,5 millió hektárra előirányzott terület egyötödén, Oroszországban a 2,8 millió hektárra tervezett vetésterület egynolcadán vetették el a kukoricát április közepéig az *APK-Inform* tájékoztatása szerint. A *Tallage* előbbinél 26,5 millió tonna, (+15 százalék), utóbbinál 13,4 millió tonna (+4 százalék) termést jósol 2016-ban.

Mindeközben a déli féltekén még javában zajlik a 2015/2016. gazdasági évi kukoricatermés betakarítása. Az *USDA* szerint Braziliában – a másodvetésével együtt – 84 millió tonna, Argentínában 28 millió tonna termés kerülhet a tárolókba. Brazília kukoricakivitele a termés versenyképes ára, valamint a gyenge fizetőeszköz (*real*) exportösztönző hatása miatt a folyó évi szezonban 37,5 millió tonnára nőhet a várakozások szerint, jóllehet a másodvetésű kukorica júniusi betakarítása

előtt csökkennek a kiszállítások, és a szójabab kivitele válik hangsúlyossá. Ez az importőrök figyelmét ismét az USA-ban megtermelt kukorica felé irányította. Az Egyesült Államok élénkülő exportja pozitívan befolyásolta a termés jegyzését, amely 7 százalékkal, 150 dollár/tonna közelébe emelkedett a legközelebbi lejáratra vonatkozóan a chicagói árutőzsdén április első felében. A párizsi árutőzsdén is hasonló trendet követett a termés fronthavi kurzusa, és április közepén a hónap elejénél 3 százalékkal magasabb szinten, tonnánként 157 euróért jegyezték. A BÉT-en ezzel szemben 44 ezer forint/tonna alá süllyedt a takarmánykukorica májusi jegyzése. A fizikai piacon az egy évvel korábbinál 10 százalékkal drágábban, 42 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermés április első hetében.

Agrárpolitikai Hírek

- Az egyes agrártámogatásokat szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló minisztériumi rendelet 2016. április 12-én hatályba lépett módosításaival a jég-esőkárt szenvedett termelők „nullaszázalékos” hitelkonstrukcióit igénybe vehető települések száma 218-ról 379-re bővült. Az előző évben hosszan és több alkalommal következtek be jelentős károsodást okozó jégverések, így indokolt, hogy a vegetációs időszak későbbi szakaszaiban károsodott termelők is igénybe tudjanak venni kamat- és költségmentes hitellehetőségeket. Ezért a Földművelésügyi Minisztérium (FM) kibővítette a kedvezőtlen időjárás miatt szükségessé váló támogatásokról és az azokkal összefüggő miniszteri rendeletek módosításáról szóló rendelet I. mellékletében szereplő

jogosult településeket tartalmazó listát. A bővítés eredményeként a korábbi 218 településsel szemben már 379 településen vehetik igénybe a kamat- és költségmentes Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitelt, az MFB Agrár Forgóeszköz 2020 Hitelprogram és az MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram keretében felvett forgóeszközhitelt. Annak érdekében, hogy az újonnan jogosulttá váló vállalkozások is felkészülhessenek, továbbá lehetővé váljon a 2015. április 30-át követően esedékessé vált kiadásaik teljes körű megtérítése, az FM a hitelszerződések megkötésére/hatályba lépésére rendelkezésre álló határidőt is meghosszabbította 2016. június 30-ig. Módosult továbbá a támogatásként elszámolható kiadások időszaka is.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2016. 14. hét	2016. 14. hét/ 2016. 13. hét (százalék)	2016. 14. hét/ 2015. 14. hét (százalék)
Étkezési búza	45 878	104	85
Takarmánybúza	42 436	99	87
Takarmánykukorica	42 196	99	110
Takarmányárpa	41 163	–	97

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 04. 13.	2016. 04. 14.	2016. 04. 15.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. augusztus	HUF/tonna	42 810	43 000	43 000
	Takarmánybúza	2016. május	HUF/tonna	40 500	40 500	40 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. május	EUR/tonna	155	154	151
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. május	USD/tonna	170	169	169

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

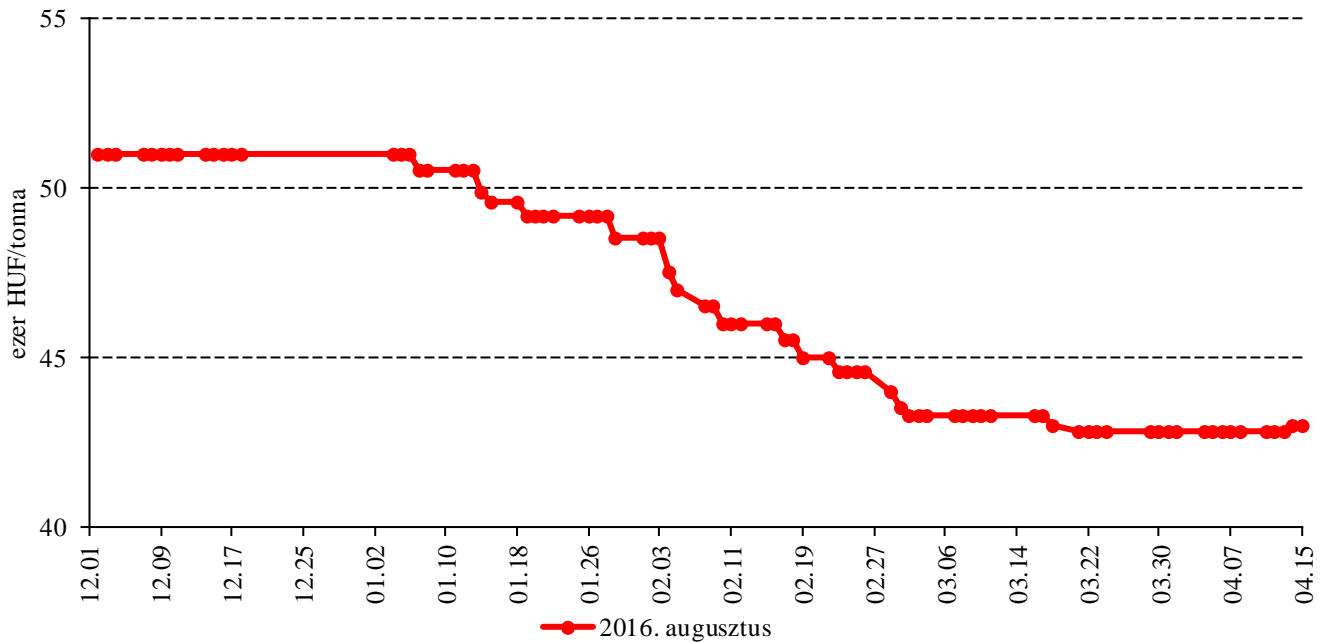
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 04. 13.	2016. 04. 14.	2016. 04. 15.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. május	HUF/tonna	43 800	43 800	43 800
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. június	EUR/tonna	156	156	157
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. május	USD/tonna	147	147	149

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

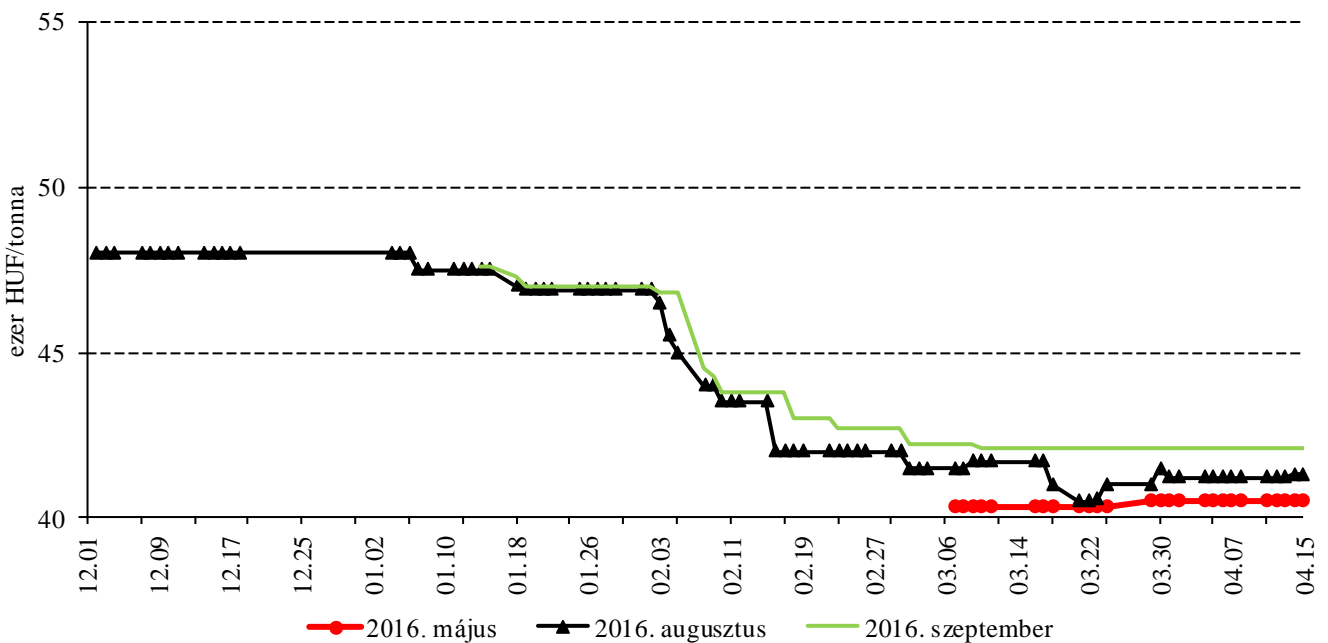
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

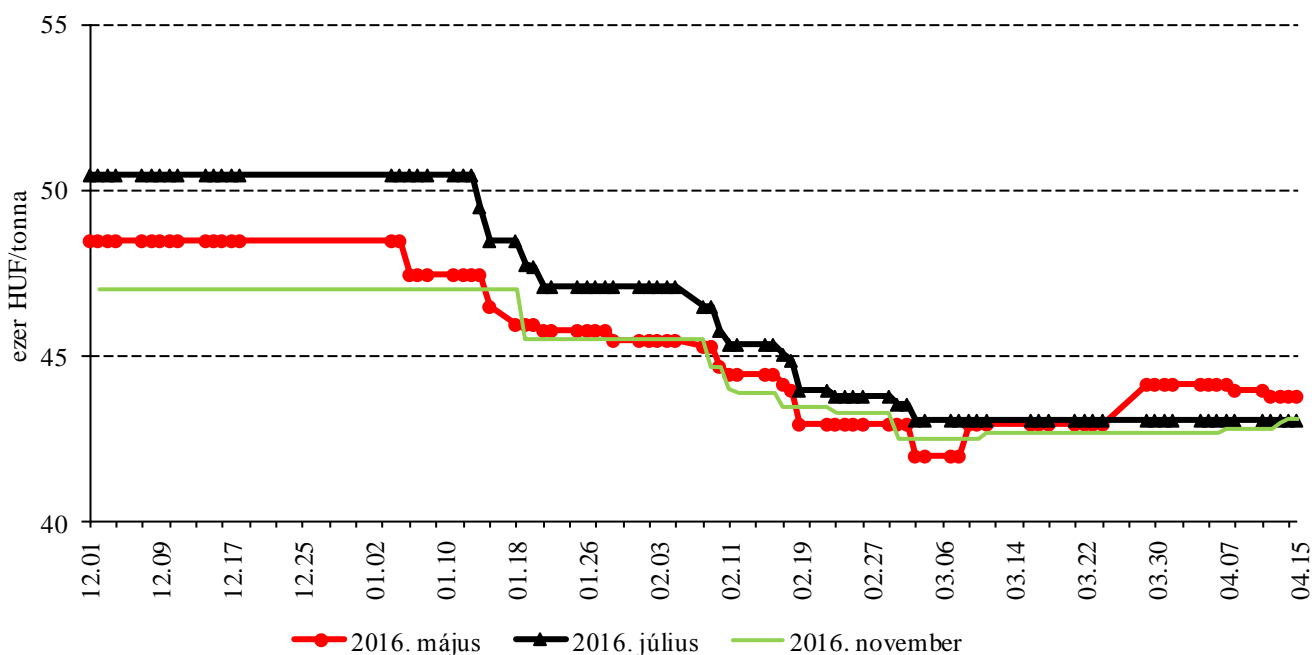
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

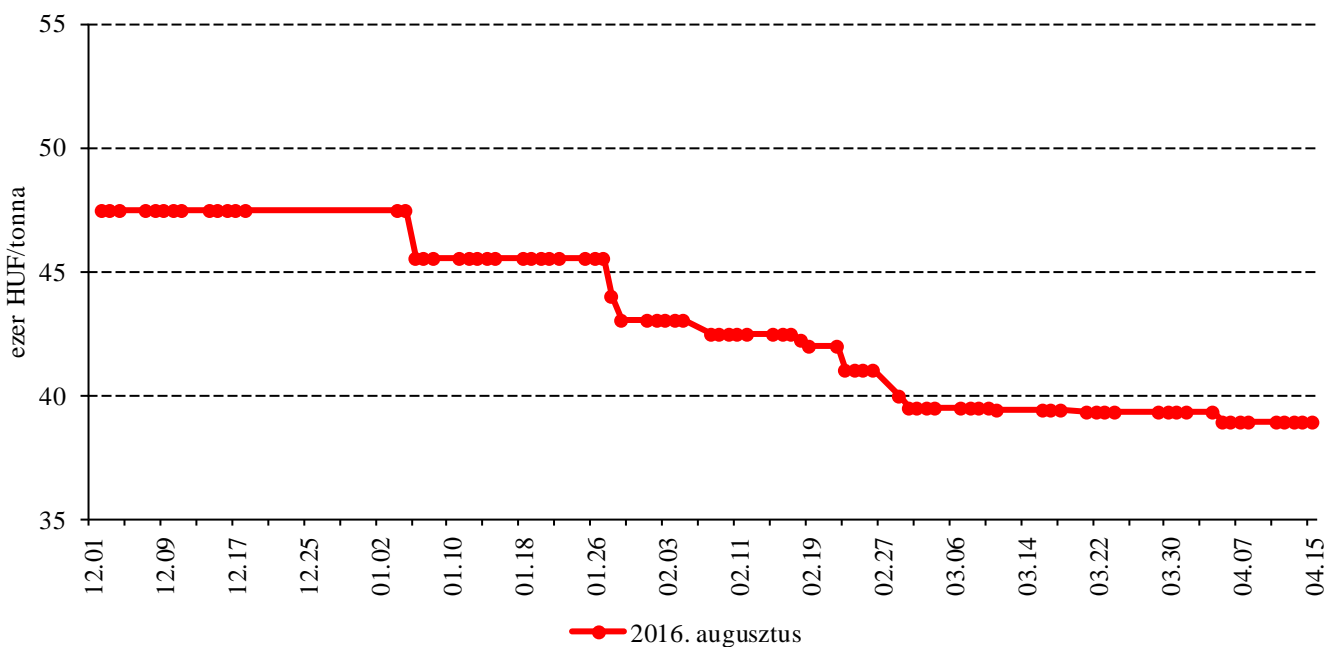
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

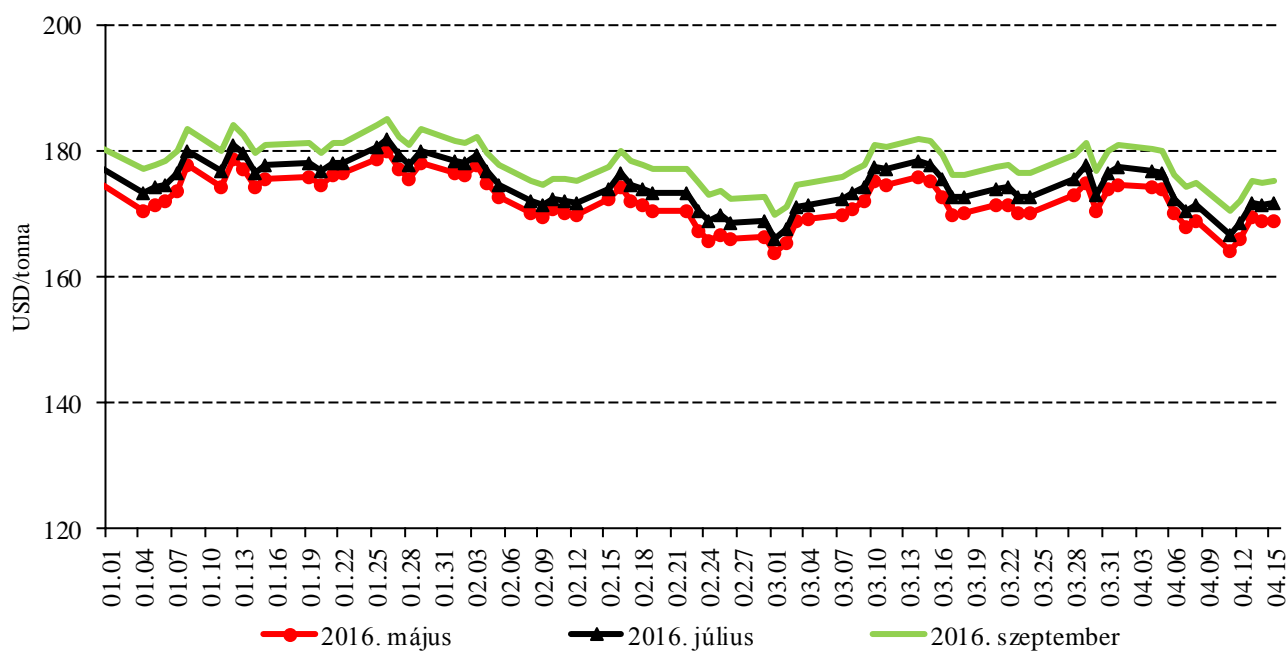
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

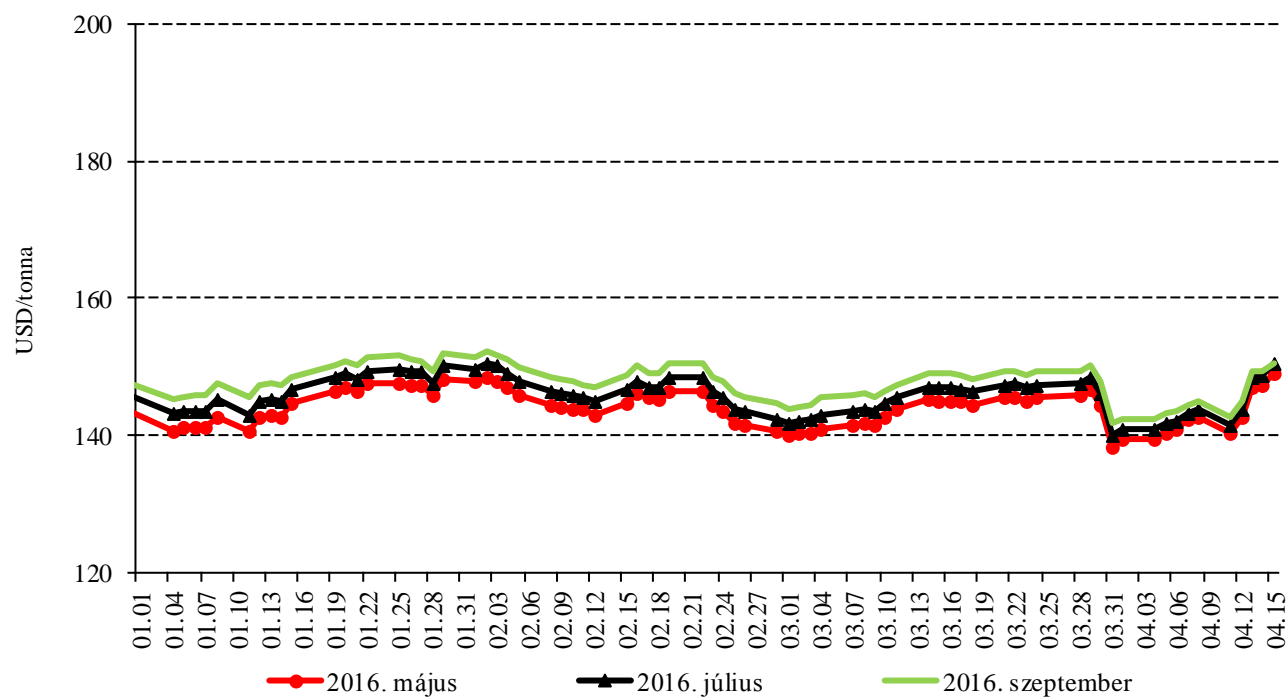
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

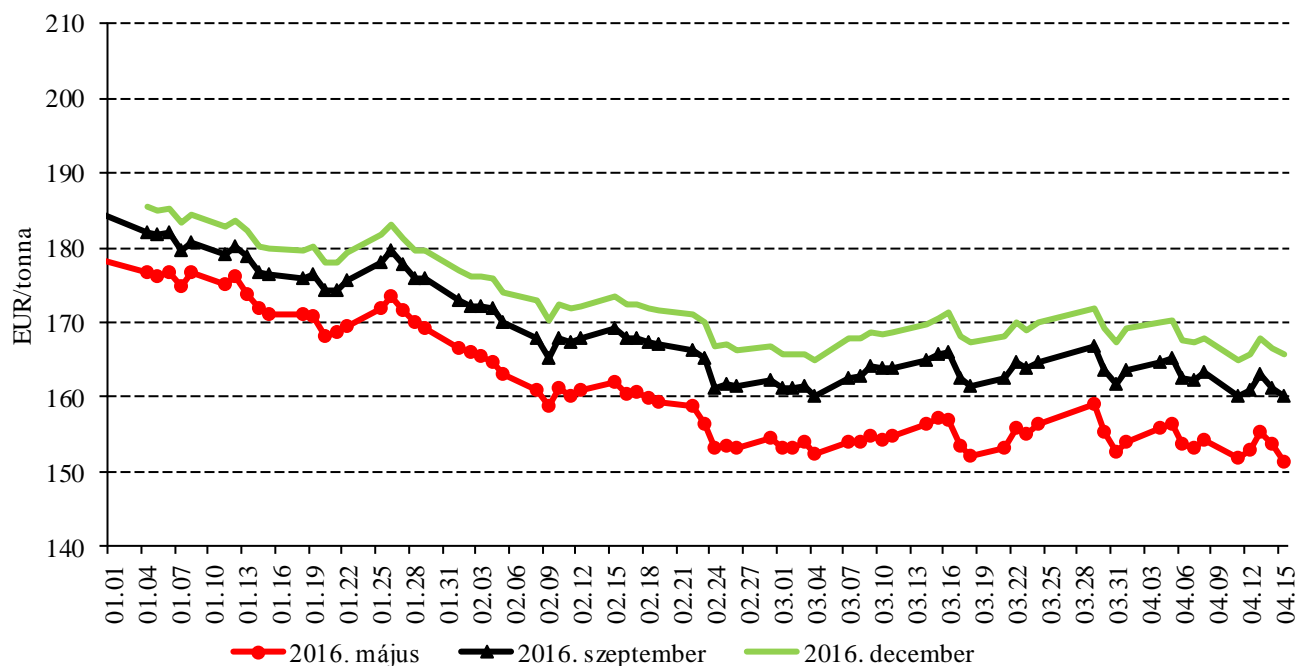
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

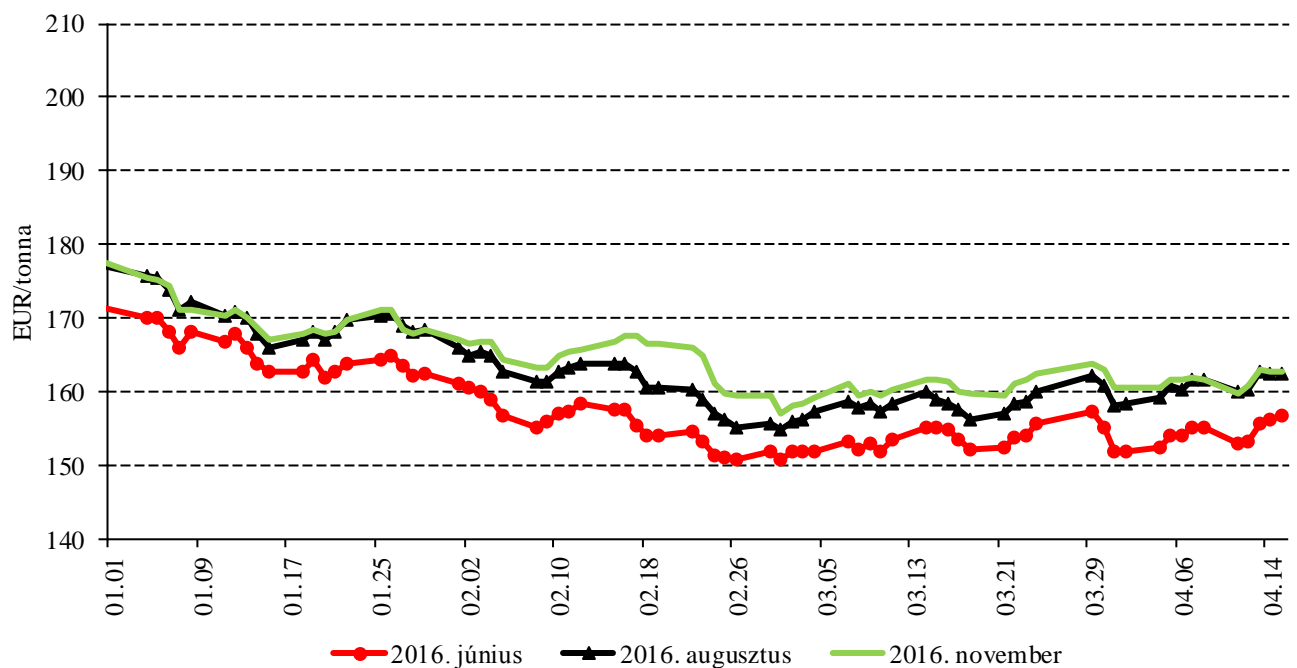
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. április 15.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. május	151	47 087	2016. május	169	46 669
2016. szeptember	160	49 811	2016. július	172	47 462
2016. december	166	51 601	2016. szeptember	175	48 438
2017. március	170	52 847	2016. december	182	50 184
2017. május	173	53 703	2017. március	188	51 829
2017. szeptember	175	54 481	2017. május	191	52 843
KUKORICA					
2016. június	157	48 799	2016. május	149	41 169
2016. augusztus	163	50 590	2016. július	150	41 562
2016. november	163	50 667	2016. szeptember	150	41 581
2017. január	165	51 368	2016. december	153	42 236
2017. március	167	51 990	2017. március	156	43 192
2017. június	168	52 302	2017. május	158	43 759

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2016. 04. 08. (százalék)	2016. 04. 15. (százalék)
Búza	2016. május	168,87	19,1	23,1
Kukorica	2016. május	148,97	–	23,3
Szójabab	2016. május	351,27	–	23,2
Szójadara	2016. május	326,08	16,2	30,0

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. április 12.)

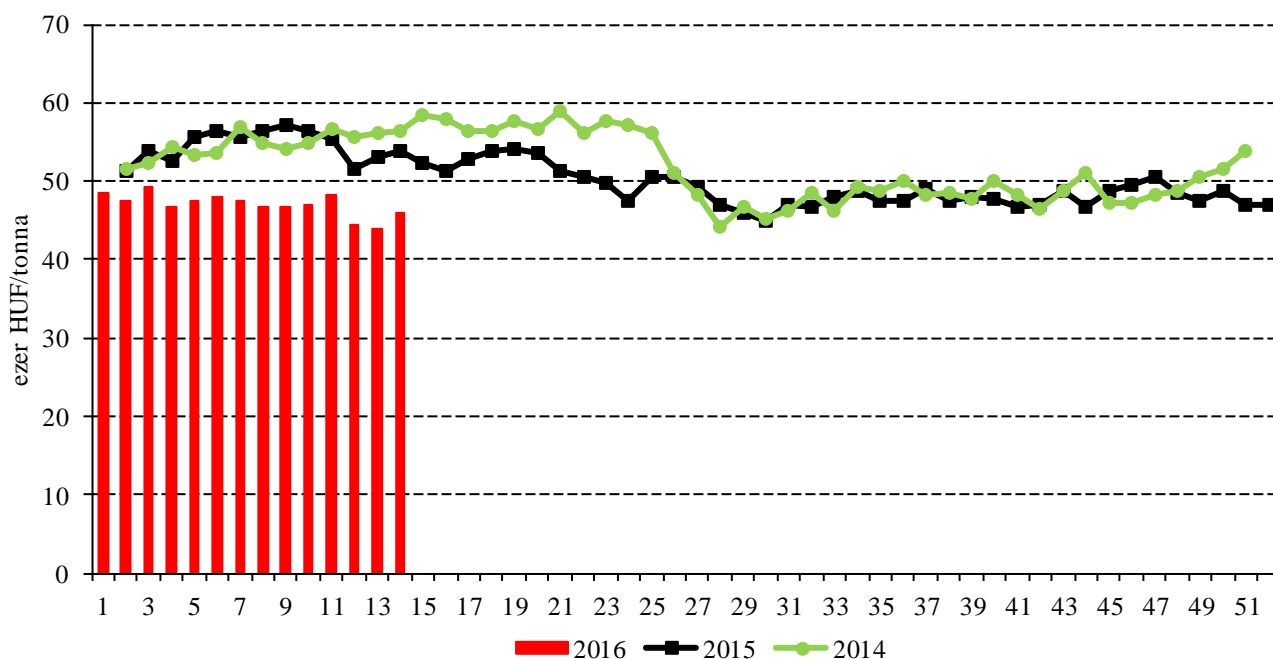
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	93 165	89 091	99 371	2 666	15 896	51 280	167 237	46 094	62 779	52 507	62 310
Kukorica	401 912	578 852	276 337	16 788	43 106	155 268	301 652	118 071	188 845	97 915	124 813
Szójabab	238 476	405 154	137 673	12 567	19 331	159 592	65 574	73 419	81 219	92 040	73 633
Szójadara	114 672	180 696	53 874	1 111	10 089	45 221	52 019	18 736	33 761	28 474	44 349

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

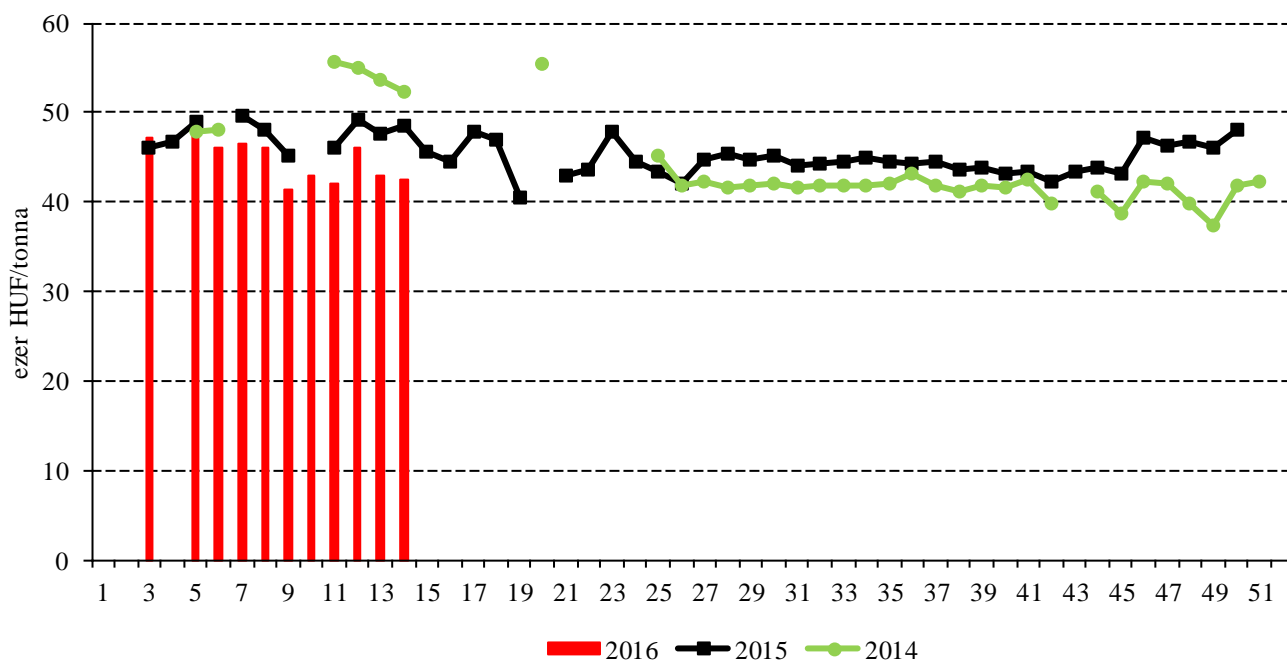
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

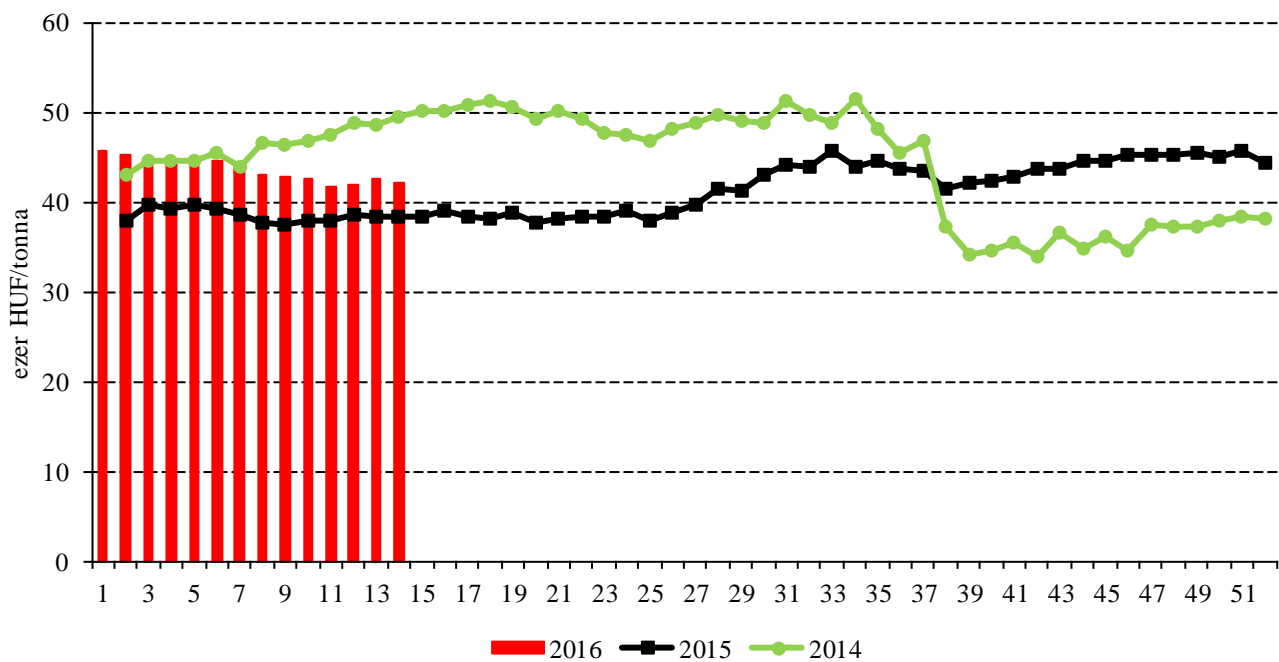
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

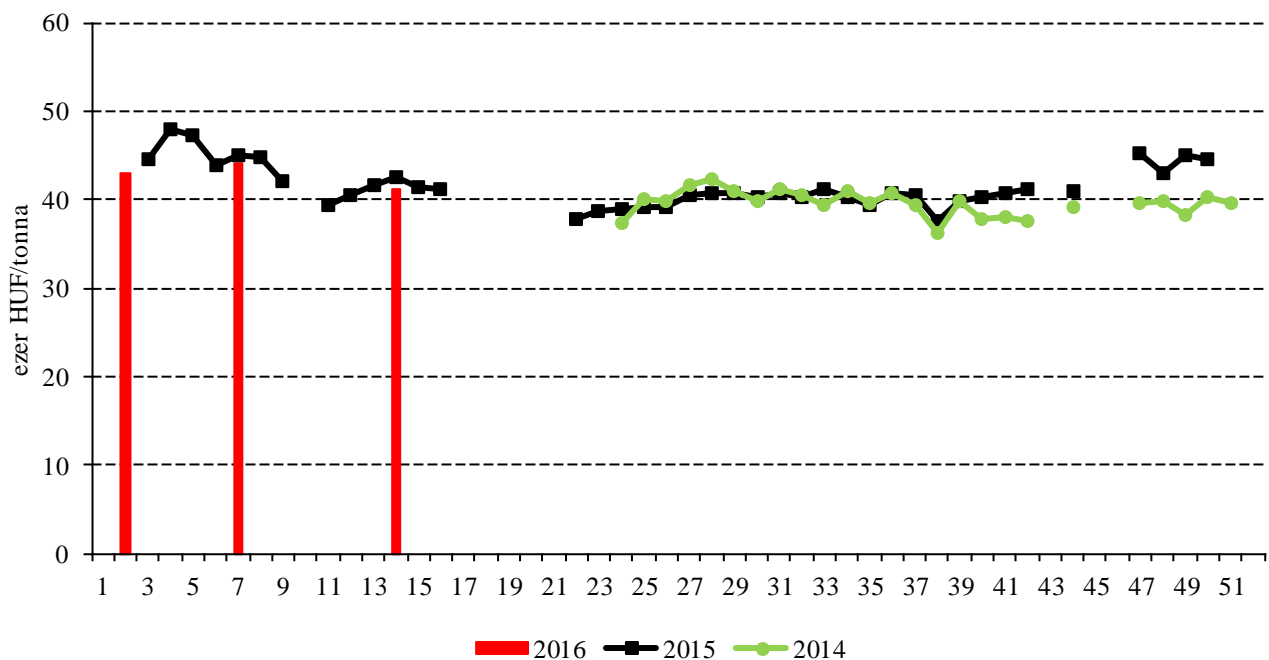
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára

	Mértékegység	2016.03.25.	2016.04.01.	2016.04.08.	2016.04.15.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	201	205	196	196
	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	168	168	171	168
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	183	184	184	186
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	178	184	179	177
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	182	180	173	182
KUKORICA	USA, FOB	USD/tonna	164	161	163	171
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	166	166	168	174
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	169	–	166	–
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	160	162	163	164
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	165	165	170	165
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	168	165	165	155
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	–	200	–

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: A gabonafélék európai termelői ára

		2016. 11. hét	2016. 12. hét	2016. 13. hét	2016. 14. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	128	125	125	125
	Németország, DEPSILO Hamburg	154	160	158	157
	Franciaország, DELPORT Rouen	148	145	149	148
	Románia, DEPSILO Banat	142	135	138	139
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	150	155	154	151
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	134	–	135	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	–	146	155	150
	Egyesült Királyság, FGATE	128	127	128	127
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	135	135	135	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	180	180	180	180
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	–	147	151	147
	Románia, DEPSILO Oltenia	130	130	131	136
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	141	142	143	142
	Franciaország, DELPORT Rouen	143	141	150	146
	Románia, DEPSILO Muntenia	–	120	118	–
	Egyesült Királyság, FGATE	123	123	125	124

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2015. 14. hét	2016. 13. hét	2016. 14. hét	2016. 14. hét/ 2015. 14. hét (százalék)	2016. 14. hét/ 2016. 13. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	551	379	531	96	140
		HUF/kg	74	72	72	97	100
	zsákos	tonna	1 824	1 274	1 304	72	102
		HUF/kg	76	75	74	98	99
	zacskós	tonna	987	561	440	45	78
		HUF/kg	89	90	88	100	99
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	18	21	36	202	174
		HUF/kg	87	87	89	102	103
	zacskós	tonna	29	25	31	106	123
		HUF/kg	94	96	94	100	98
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	440	246	326	74	132
		HUF/kg	72	70	70	97	100
	zsákos	tonna	608	389	368	60	95
		HUF/kg	74	72	72	97	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	133	...	186	140	...
		HUF/kg	80	...	76	95	...
	zsákos	tonna	34	32	33	97	106
		HUF/kg	82	82	81	99	99
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	48	29	40	83	137
		HUF/kg	96	97	97	101	100

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. február	2016. január	2016. február	2016. február/ 2015. február (százalék)	2016. február/ 2016. január (százalék)
Brojlertáp	tonna	6 700	7 962	8 706	130	109
	HUF/tonna	89 399	95 129	98 301	110	103
Hízósertéstáp	tonna	7 966	9 261	8 365	105	90
	HUF/tonna	74 052	78 082	77 789	105	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2015. január	2016. január	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	111,18	135,10	121,52
	10039000 Árpa, nem vető	50,62	22,23	43,90
	10059000 Kukorica, nem vető	379,91	186,59	49,12
Import	10019900 Búza, nem vető	10,63	15,20	142,90
	10039000 Árpa, nem vető	3,82	1,70	44,38
	10059000 Kukorica, nem vető	3,97	0,97	24,53

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2014. július 1.– 2015. április 7.	2015. július 1.– 2016. április 12.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	25 682	23 772	92,6
	Árpa	6 907	8 399	121,6
	Kukorica	2 515	1 251	49,7
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 225	3 014	135,5
	Árpa	59	236	400,0
	Kukorica	7 143	11 062	154,9

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		725	733	729	734	712	716
Felhasználás		705	709	716	720	697	710
Export		161	163	153	154	158	162
Import		161	163	153	154	158	162
Zárókészlet		215	239	201	214	201	207
KUKORICA							
Termelés		1 013	972	1 016	972	991	949
Felhasználás		980	971	992	973	955	947
Export		128	134	125	127	124	125
Import		128	134	125	127	124	125
Zárókészlet		208	209	206	206	204	207

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A szójatermelés további dinamikus növekedése várható az Európai Unióban az idén, az előző évihez képest a gazdák akár 8 százalékkal nagyobb területről, 923 ezer hektárról takaríthatják be a növényt. A vezető szójatermesztő országokban (Olaszország, Románia, Franciaország) kivétel nélkül a terület növekedését várják a *Tallage* elemzőik, ami nem zárja ki a 2,5 millió tonna termést. Noha egyelőre ígéretes az Európai Unió idei termésére vonatkozó előrejelzés, ez a következő hónapok időjárásának függvényében akár jelentősebb mértékben is módosulhat. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint a növény termőterülete 14 százalékkal 66 ezer hektárra csökkenhet 2016-ban. A 2015. aszályos év nem kedvezett a szója termesztésének hazánkban és helyenként igen gyenge hozammal tudták csak betakarítani a növényt a gazdák. Az országos termésátlag az unióstól jócskán elmaradva, 2 tonna/hektár alatt maradt. Bár a rossz tapasztalatok miatt több termelő hagyhat fel az idén a szója termesztésével, a 2014. évinél így is közel 60 százalékkal nagyobb területet foglalhat el a növény.

A kínálati nyomás ellenére Argentínában a betakarítás, az USA-ban a vetés késéséről szóló hírek ár-emelő hatása dominált – vélhetően átmenetileg – a szója piacán április első felében, amit csak erősített a kőolaj világpiaci árának növekedése. Mindezek eredményeként 350 dollár (USD)/tonnára emelkedett a termény fronthavi jegyzése a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT). A dél-amerikai új termés és az Egyesült Államok nagy tartaléka miatt azonban a következő hónapokban inkább a jegyzés csökkenése, mintsem további erősödése valószínűsíthető.

Repcemag

A korábbiakhoz képest egyelőre nem változtak a repcemag globális készleteiről, valamint terméskilátásairól szóló előrejelzések. A kibocsátást felülmúló felhasználás miatt a 2015/2016. évi szezon átmenő készlete egynegyedével lehet kisebb – 4,8 millió tonna –, mint egy évvel korábban. A világtermelés harmadát biztosító Európai Unióban a tartalék 15 százalékos

szűkülése várható, alig 1 millió tonna maradhat a raktárakban. Ugyanakkor a *Tallage* elemzői a 2016/2017. évi szezonra Kanadában, Ukrajnában és az Európai Unióban kisebb repcemagtermést vetítenek előre, ami a globális kínálatot is csökkenti. Mindezek segítették a repcemag egy évvel ezelőttihez hasonló, 365–370 euró/tonna árszintjének megtartását a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) április első felében. Az áralakulás további irányát az ideai termést adó állományok fejlődése határozza meg. Az Európai Unióban egyelőre ígéretesek a kilátások, az állományok kondíciója többnyire megnyugtató volt a március végi információk szerint. A termőterület zsugorodása miatt (6,3 millió hektárra) az uniós kibocsátás – átlagos hozamot feltételezve – kissé elmaradhat a tavalyitól. A termelés csökkenésére elsősorban az Egyesült Királyságban és Lengyelországban számítanak a szakértők, miközben Németországban, Romániában és Bulgáriában növekedést valószínűsítenek. Magyarországon az FM tájékoztatása szerint az egy évvel korábbinál 9 százalékkal nagyobb területen, 231 ezer hektáron került a földbe a vetőmag 2015 őszén, és a fejlődő állományok 90 százaléka volt jó/közepes állapotban április elején (2015: 87 százalék).

A Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) a repcemag augusztusi jegyzése (új termés) a párizsi trendhez igazodott, és 105 ezer forint/tonnára emelkedett április első felében. A fizikai piacon ennél jóval magasabb árszinten, tonnánként 113–114 ezer forint körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a termény április első hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Napraforgómag

A *Tallage* már a vetési időszak elején közzétette a 2016/2017. gazdasági évi globális és uniós napraforgómag-terméssel kapcsolatos prognózisát, amely szerint rekordmennyiségű, 43,7 millió tonna terményt takaríthatnak be világszerte. Jóllehet kismértékben Ukrajna, Oroszország, Argentína és Törökország termelése is nőhet, az elemzők előrejelzésüket elsősorban az Európai Unió kibocsátásának 11 százalékos bővülésére alapozzák. Az unióban az egy évvel korábbinál közel 3 százalékkal nagyobb területen, 4,2 millió hektáron vethetnek napraforgómagot a gazdák 2016 tava-

szán. Franciaországban és Romániában ugyan csökkenhet a növény termőterülete, azonban Bulgáriában és Spanyolországban számottevő növekedés várható. Magyarországon a hivatalos adatok szerint az előző évit éppen meghaladó területet, 633 ezer hektárt foglalhat el a napraforgó 2016-ban. A *Tallage* elemzői uniós szinten a tavalyi, aszály sújtotta év igen gyenge termésátlagánál 8 százalékkal jobb hozamot (2 tonna/hektár) várnak az idén, így 8,5 millió tonna napraforgómag teremhet.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén 118,5 ezer forint/tonnára emelkedett a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése április első felében,

követve a napraforgóolaj rotterdami, ukrainai és oroszországi exportárának márciusi erősödését. A magyarországi fizikai piacon 118–119 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a napraforgómag április első hetében. Amennyiben a BÉT jelenlegi várakozásai realizálódnak, a 2016/2017. gazdasági évben a fizikai piaci ár jelentősebb esése sem kizárt. Az ótermésű napraforgómag jegyzése (májusi határidő) ugyanis 13 százalékkal haladta meg az új termését (októberi határidő) április első felében is.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2016. 14. hét	2016. 14. hét/ 2016. 13. hét (százalék)	2016. 14. hét/ 2015. 14. hét (százalék)
Napraforgómag	118 739	99	111
Repcemag	113 778	99	100

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

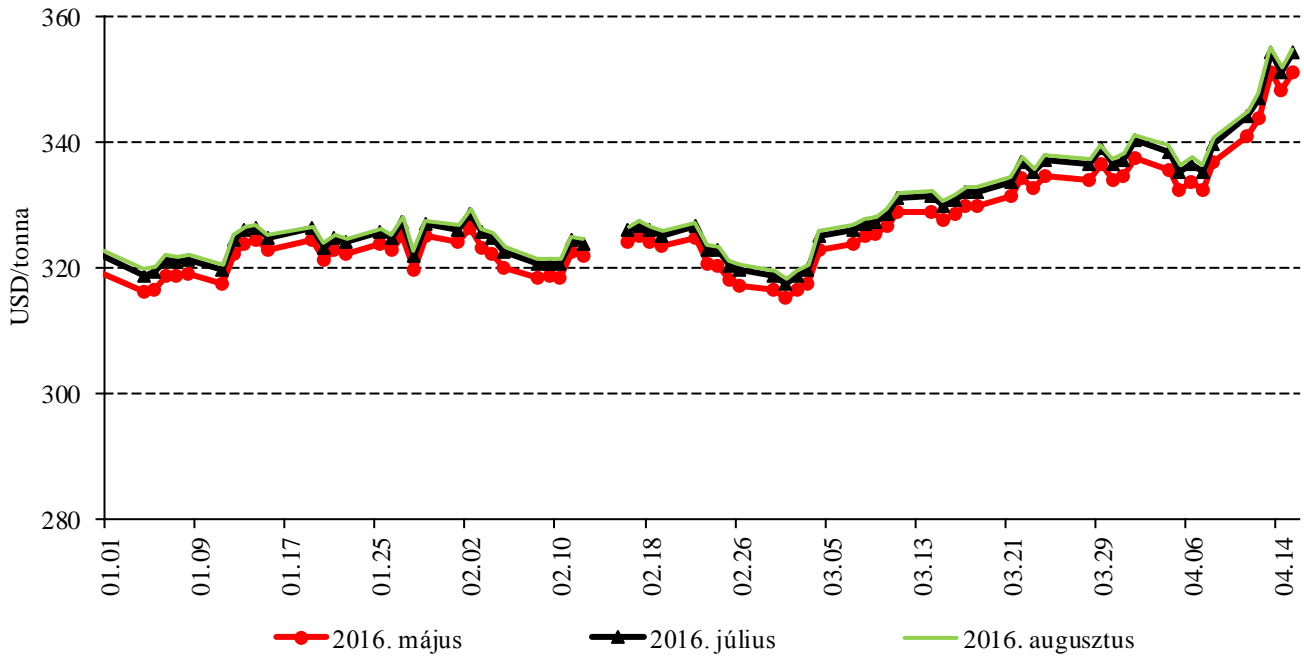
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 04. 13.	2016. 04. 14.	2016. 04. 15.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. május	HUF/tonna	118 010	118 010	118 500
	Repcemag	2016. augusztus	HUF/tonna	105 000	105 000	105 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. május	EUR/tonna	370	372	369
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. május	USD/tonna	351	348	351

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

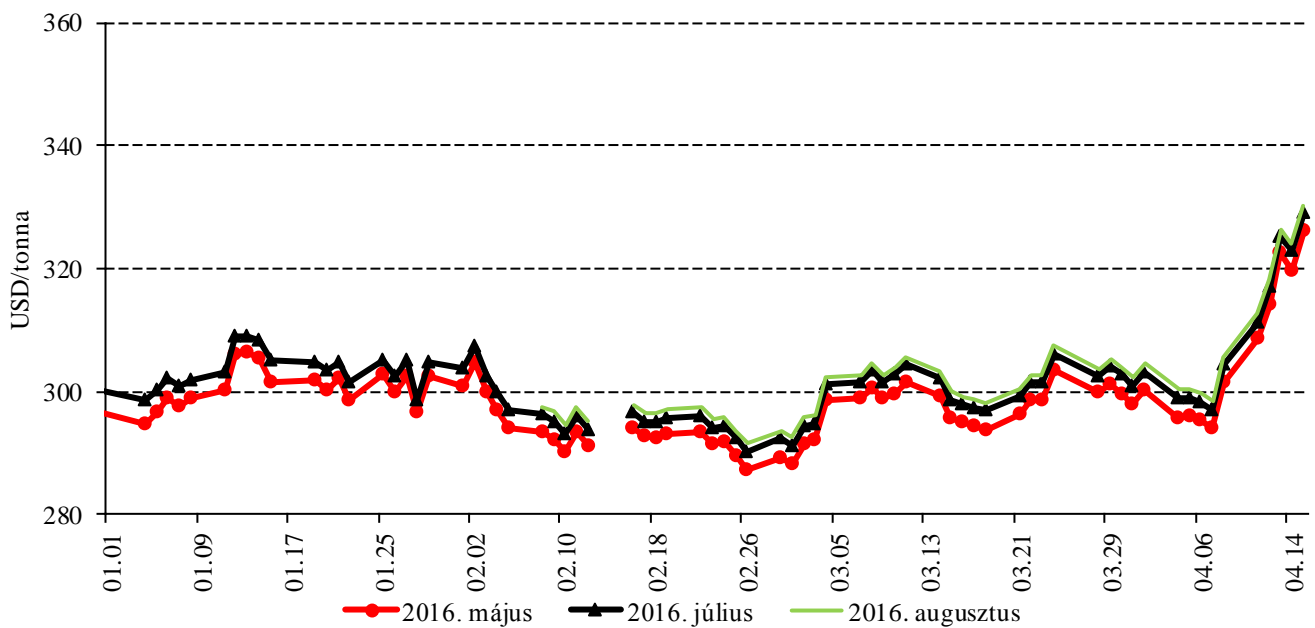
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)

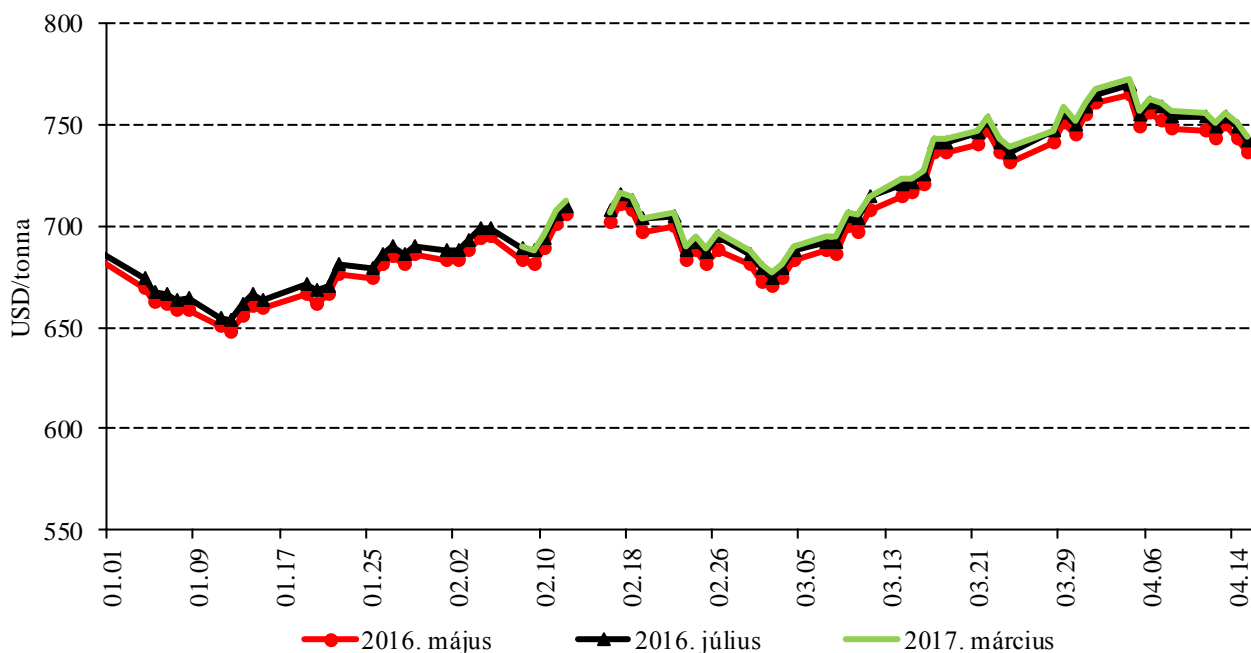
Forrás: CME Group

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)

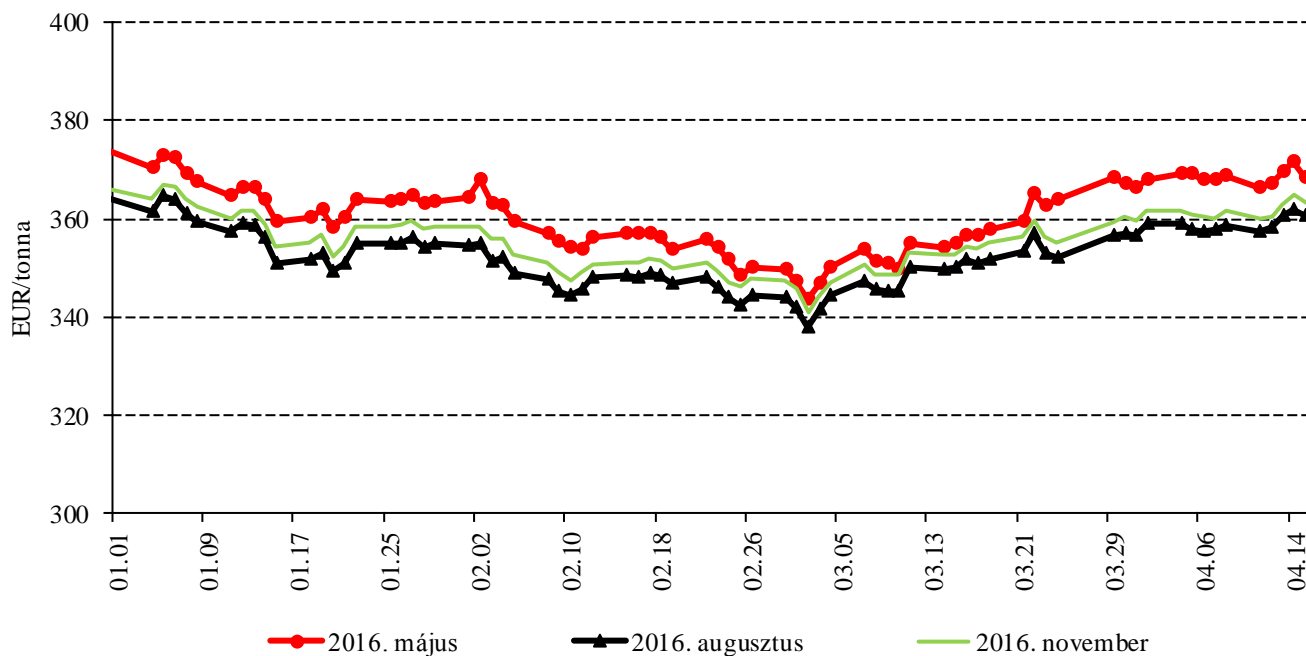
Forrás: CME/CBOT

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)

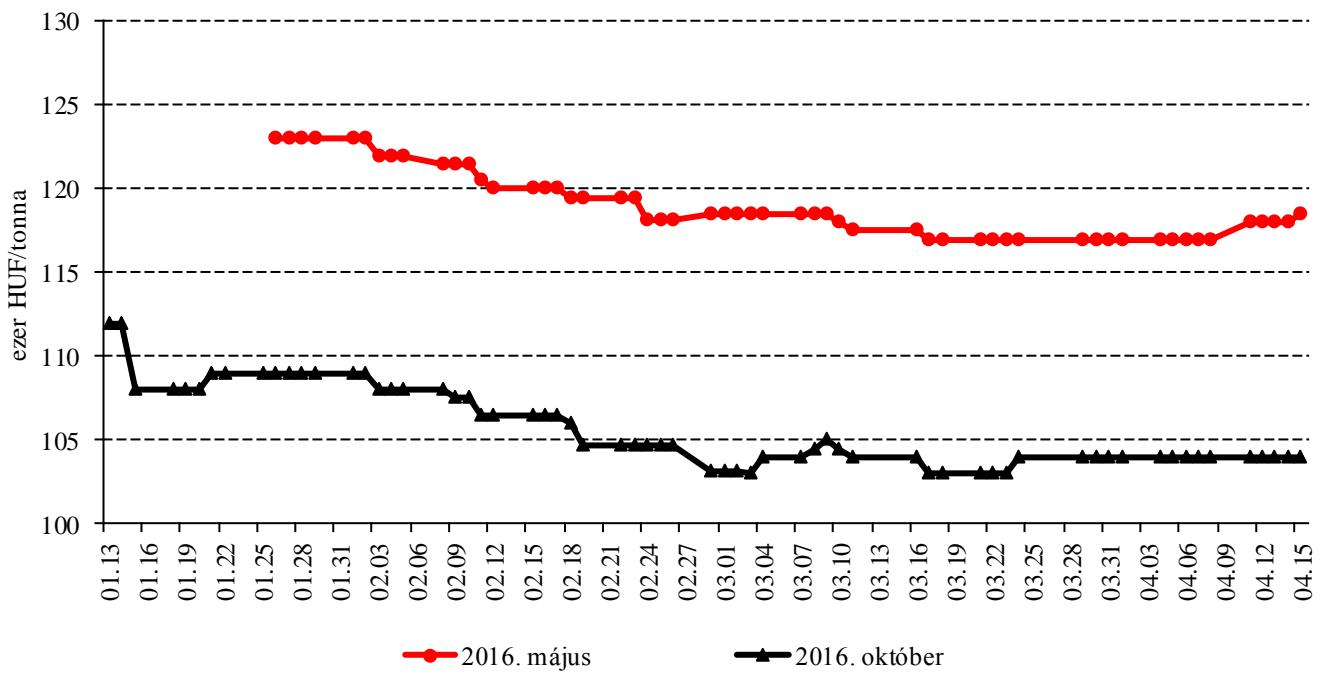
Forrás: CME/CBOT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2015-2016)

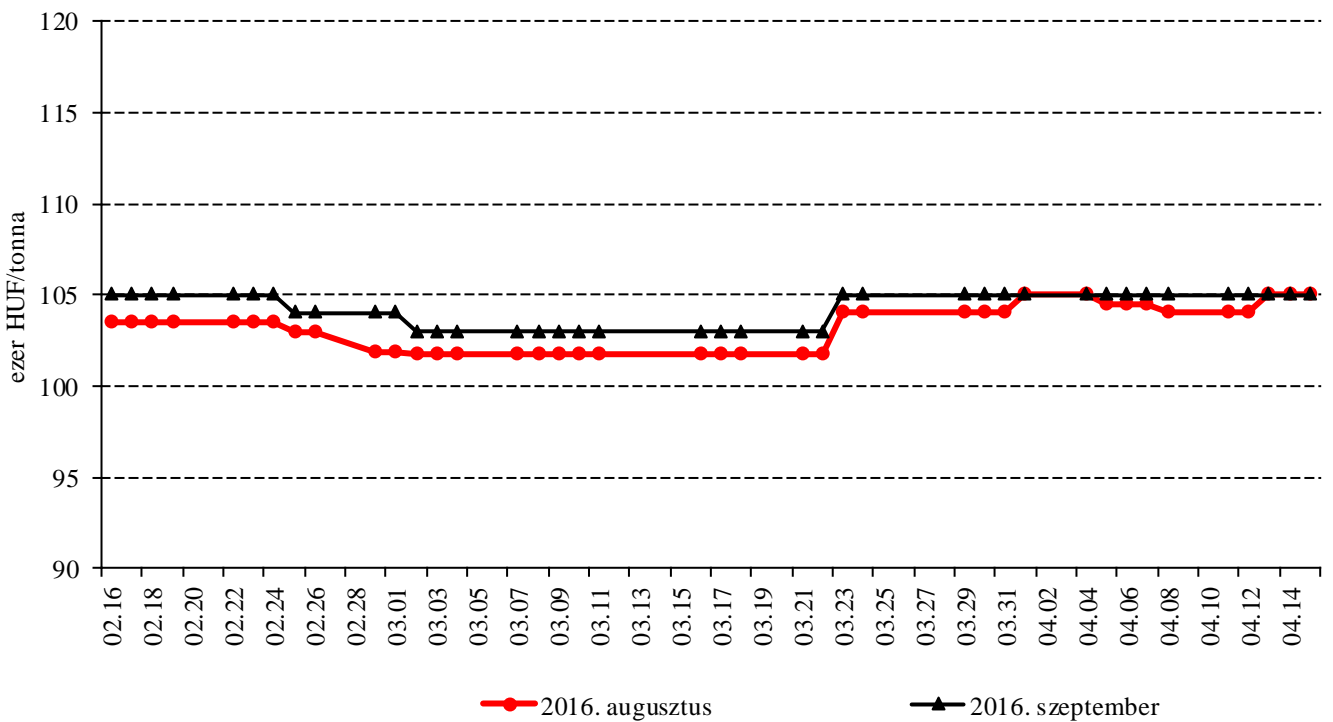
Forrás: Euronext

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. április 15.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. május	369	114 721
	2016. augusztus	361	112 231
	2016. november	363	113 087
	2017. február	365	113 632
	2017. május	365	113 554
	2017. augusztus	357	110 986
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2016. május	351	97 077
	2016. július	354	97 909
	2016. augusztus	355	98 053
	2016. szeptember	354	97 950
	2016. november	355	98 133
	2017. január	356	98 417
SZÓJADARA	2016. május	326	90 115
	2016. július	329	90 939
	2016. augusztus	330	91 243
	2016. szeptember	331	91 456
	2016. október	332	91 699
	2016. december	334	92 279

Forrás: Euronext, CME Group

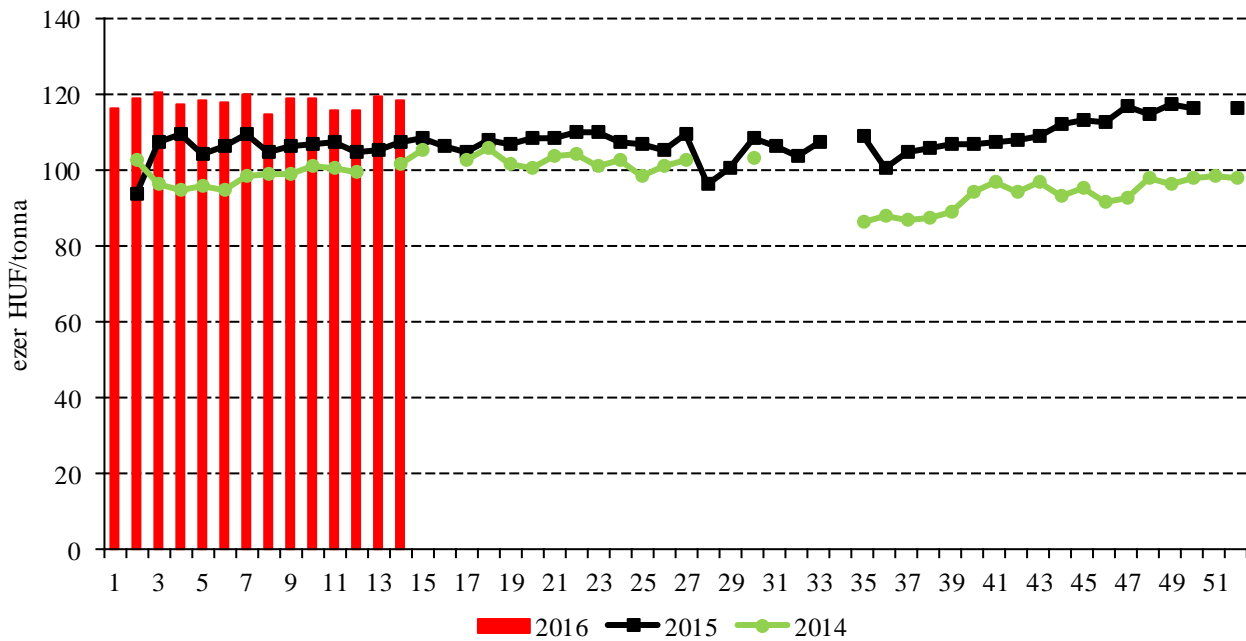
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. április 13.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	763	238 010
Napraforgóolaj (finomított)		878	273 883
Szójaolaj (nyers)		718	223 973
Szójaolaj (finomított)		778	242 689
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		225	70 025

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

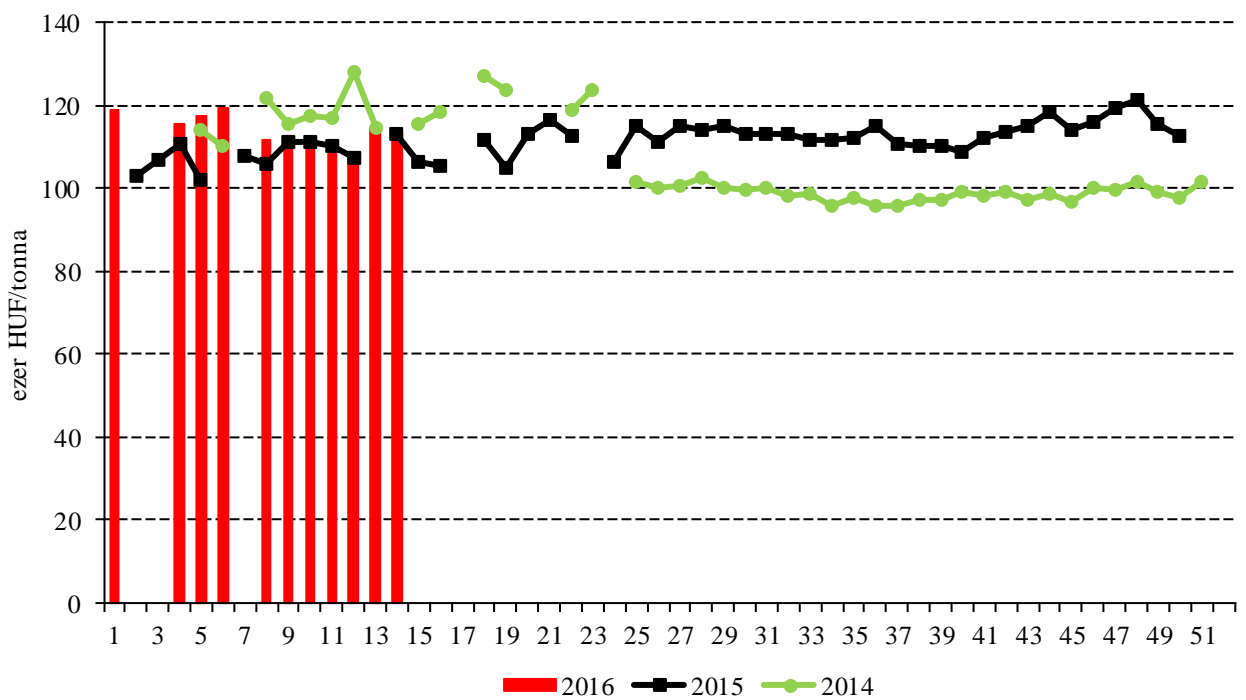
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2016.03.25.	2016.04.01.	2016.04.08.	2016.04.15.	
SZÓJA	USA FOB Gulf	351	352	349	368	
	Brazília FOB Paranagua	353	354	350	372	
	BAB	EU CIF, USA-ból	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	EU CIF Brazíliából	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	
	Ukrajna FOB	350	350	345	355	
	DARA	EU CIF Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
OLAJ	EU FOB Rotterdam	771	802	796	784	
REPCE	Franciaország FOB Moselle	403	415	415	417	
	MAG	EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Ukrajna FOB	400	400	405	415	
	DARA	EU FOB Hamburg	232	227	223	231
	Ukrajna FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	771	820	810	803
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	DARA	Franciaország CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Ukrajna FOB	183	185	190	195	
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	845	855	855	845
	Fekete-tenger FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. 14. hét	2016. 13. hét	2016. 14. hét	2016. 14. hét/ 2015. 14. hét (százalék)	2016. 14. hét/ 2016. 13. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	207 196	...	220 120	106	...
	HUF/tonna	4 754	...	688	14	...
Napraforgódara	tonna	57 775	61 812	61 346	106	99
	HUF/tonna	4 544	3 886	4 001	88	103
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	...	65 865	66 875	...	102
	HUF/tonna	...	1 250	1 708	...	137

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2015. január	2016. január	Változás (százalék)
ezer tonna				
Export	1205 Repcemag	40,07	18,26	45,58
	1206 Napraforgómag	27,80	35,73	128,54
	2304 Szójadara	5,55	6,94	125,08
Import	1205 Repcemag	3,35	0,46	13,88
	1206 Napraforgómag	6,31	6,90	109,45
	2304 Szójadara	29,53	37,46	126,85

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagmérlege

	USDA		Oil World	
	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
SZÓJABAB				
Termelés	320	320	320	320
Felhasználás	300	316	299	316
Export	126	132	127	131
Import	122	130	126	131
Zárókészlet	78	79	87	92
REPCEMAG				
Termelés	72	68	67	64
Felhasználás	72	70	69	65
Export	15	14	14	14
Import	14	13	14	14
Zárókészlet	7	5	6	5
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	40	39	41	41
Felhasználás	40	40	41	42
Export	2	1	2	2
Import	1	1	2	2
Zárókészlet	3	2	3	3

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Cukorpiaci jelentés

A 2015/2016. gazdasági évben a globális cukorkibocsátást a *Czarnikow* elemző központ 178,9 millió tonnára, az *F.O. Licht* 181,7 millió tonnára, a nemzetközi cukor szervezet (*ISO*) 166,8 millió tonnára és az ausztrál agrárgazdasági és erőforrás-gazdálkodási hivatal (*ABARES*) 177 millió tonnára becsüli. A különböző szakmai műhelyek szakértői úgy ítélik meg, hogy a 2015/2016-os termelés elmarad a 2014/2015. szezonban előállított mennyiségtől, csak az Amerikai Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériumának (*USDA*) elemzői számolnak változatlan kibocsátással. Ennek háttérben elsősorban az alacsony cukorárak okozta gyengülő termelési kedv áll. Az *ABARES* szakértőinek véleménye szerint várhatóan kevesebb cukrot állítanak elő Indiában, Kínában és az Európai Unióban. Ausztrália és az Egyesült Államok esetleges többlet kibocsátása csak részben egyenlíti ki a más országok termelésében bekövetkezett visszaesést.

A vilá piacot meghatározó Braziliában az *ABARES* 5 százalékkal több, azaz 662 millió tonna cukornád betakarítására számít a 2015/2016. gazdasági évben. Az előrejelzést a hozamok növekedésére alapozzák, hektáronként 72 tonna termést és magasabb cukortartalmat, jobb minőséget várnak. A brazil cukornádipari szövetség (*UNICA*) szakértői a legnagyobb délkeleti termelő régióban 590 millió tonna cukornád betakarítására számítanak, ami 3,2 százalékkal több, mint az elmúlt gazdasági évben megtermelt 571 millió tonna. Jóllehet a cukornádra vonatkozó terméskilátások kedvezőek, ez nem feltétlenül jelenik meg a cukor kibocsátásában, a brazil szakemberek az előző gazdasági évben előállított 31,9 millió tonnával lényegében megegyező, 31,8 millió tonna termelését várják a folyó szezonban. A többlet cukornádból várhatóan bioetanolt állítanak majd elő.

A bioetanol braziliai termelése az elmúlt évi 26,1 milliárd literről 27,2 milliárd literre emelkedhet. Az *UNICA* szerint a 2015-ben még 43/57 cukor/bioetanol arány 2016-ban 42/58-ra módosulhat. A bioetanol előállítási költségei is emelkedtek, ami rontotta ugyan a jövedelmezőséget, de az még így is kedvezőbb, mint a cukoré. Az *ABARES* szakértői ennek ellenére sem zárják ki annak lehetőségét, hogy a brazil cukortermelés a folyó gazdasági évben 1 százalékkal meghaladhatja az előző szezonét. A brazil cukorexportra hatással lesz a

brazil réal és az USA dollár keresztárfolyamának változása. Az *UNICA* adatai szerint Brazília 2016 első két hónapjában 19 százalékkal növelte a cukor kiszállítását.

A második legnagyobb cukorkibocsátó országban, Indiában az *ABARES* előrejelzése szerint 30 millió tonna cukor előállításával lehet számolni a 2015/2016. gazdasági évben, ami 3 százalékkal maradna el az előző szezon kibocsátásától. India legnagyobb termesztő körzetét jelenleg aszály sújtja. A helyi „jaggery” barnacukor termék ára 2014 szeptembere és 2015 októbere között folyamatosan emelkedett, ezért nőtt a feldolgozók érdeklődése a termék iránt. India cukorkészletei azonban még mindig magasak, ezért várható, hogy az ország exporttevékenysége az év folyamán élénk lesz.

Thaiföldön a gazdák előnyben részesítették a terület-hasznosításban a cukornádat. A cukornádültetvényeket itt is aszály sújtja. Az „*El Niño*” éghajlati jelenség az elmúlt húsz év legjelentősebb szárazságát okozta, ami várhatóan 20 százalékos terméseszkökenést eredményez az országban. Különösen a frissen telepített ültetvényekben számítanak nagy károokra. A szárazság miatt kisebb a nád cukortartalma is. A termelőknek a cukortartalom alapján fizetnek, ezért a bevételeik csökkenhetnek. Néhány termelő a cukornádültetvényének felszámolását fontolgatja, helyette tápiókat telepítene. Thaiföld cukorexportjának csökkenése hatással lehet a globális cukorárakra is.

Kína cukorkibocsátása a 2015/2016. gazdasági évben várhatóan 10,3 millió tonna lesz, ami 10 százalékos csökkenést jelentene az előző szezonhoz viszonyítva. Az elmúlt gazdasági évben az ország cukornádtermelése 21 százalékkal, 86 millió tonnára, míg a cukorrépa kibocsátása 14 százalékkal, 8 millió tonnára esett vissza. A gazdák termelési kedve az alacsony cukorárak miatt gyenge volt, és a szárazság miatt a hozamok is kedvezőtlenül alakultak.

Ausztrália várhatóan 5 százalékkal több, 5,1 millió tonna cukrot állít elő a 2015/2016. gazdasági évben. A termelés növekedésének előreláthatóan a 3 százalékkal több, 33,1 millió tonna cukornádtermés ad lökést. A szárazság miatt a hozamok az előzetes várakozásnak megfelelően alacsonyak lesznek, de a cukornáddal hasznosított terület nő. Az emelkedő cukorárak és a gyenge ausztrál dollár erősíthetik az exportot (3,8 millió tonna).

Az Amerikai Egyesült Államokban a 2015/2016. gazdasági évben a cukorkibocsátás 2 százalékos növekedésére, 8 millió tonna cukor előállítására számítanak. A cukornád és a cukorrépa vetésterülete összességében várhatóan 1 százalékkal, 825 ezer hektárra nő. Az *USDA* szakértői a cukornád alapú kibocsátás növekedésére számítanak. A *Rabobank* szakértői szerint az országban a fogyasztók a GMO-mentes cukornádat előnyben részesítik a cukorrépa alapú cukorral szemben. A GMO-mentes cukornádból és a belőle előállított cukorból nem áll elengedő mennyiség rendelkezésre, az import pedig lassan érkezik, ezért 2015 eleje óta a cukornádból előállított cukor drágább, mint a cukorrépa alapú. A két termék között 2016 elején is tovább nyílt az árokló. Az USA-ban elsősorban a cukornád alapú cukor behozatalára számítanak. Az *USDA* a cukornáddal hasznosított terület növekedését vetíti előre a 2025-ig terjedő időszakra vonatkozóan. A *Rabobank* szakértőinek véleménye szerint az amerikai tőzsdéken a cukor jegyzésének emelkedésében szerepe van annak is, hogy az országban szűkösön áll rendelkezésre a GMO-mentes cukornád alapú termék.

Oroszországban a cukorrépatermelés bővülése várható a folyó gazdasági évben. A 2015/2016. gazdasági évben előreláthatóan 5,3 millió tonna cukrot állítanak elő. A kibocsátás növekedését a viszonylag magas belöldi cukorár ösztönzi.

Az Európai Unióban a Bizottság rövid távú előrejelzése alapján a 2014/2015. gazdasági év rekord mennyiségű cukorelőállítása a 2015/2016. évi szezonban nem lesz megismételhető. Az alacsony cukorárak, a magas átmenő készletek 2015-ben arra ösztönözték a gazdákat, hogy csökkentsék a cukorrépával hasznosított területet. A hozamok is kedvezőtlenül alakultak. Egyelőre bizonytalan, hogy a gazdák mekkora területen vetnek cukorrépát 2016 tavaszán, és a tenyészidő alatt az időjárás hogyan alakul. A *Rabobank* szakértőinek véleménye szerint a cukorrépával bevetett terület továbbra is 1,5 millió hektár körül alakul. Az Európai Unióban a termelési kvóta 2017 szeptemberi kivezetése miatt a gazdák és a feldolgozók között a szokottnál is körültekintőbb egyeztetés folyik, ami az egyes országokban hatással lehet a cukorrépával hasznosított terület nagyságára.

Az Európai Bizottság jelentése szerint a 2015/2016. gazdasági év elején a közösség nyitókészlete 1,27 millió tonnára csökkent. Az előző évvel azonos mennyiségű, 14,23 millió tonna kvótacukor előállítása várható, de a kvótán kívüli cukor előállítása 6,6 millió tonnáról 4,15

millió tonnára csökkenhet. A behozatal előreláthatóan 3,4 millió tonnáról 3,6 millió tonnára emelkedik.

Az *ABARES* szakértőinek véleménye szerint a globális cukortermelés növekedése a 2015/2016. gazdasági évben még nem, de 2016/2017-ben már elképzelhető. A szakmai műhely akár a 183 millió tonna (2015/2016: 177 millió tonna) kibocsátást is lehetségesnek tartja. Ezt az Európai Unió, Kína, Brazília és India termelésének helyreállításával indokolják. Az Európai Unióban jelentős, 29 százalékos növekedésre számítanak. A térség kibocsátása 2016/2017. szezonban elérheti akár a 19 millió tonnát is. Kínában a 10,3 millió tonna cukortermelés a 2016/2017. gazdasági évben 12 millió tonnára emelkedhet. Ezt a cukornád- és a cukorrépaterek várható növekedésére alapozzák. Becsléseik szerint Braziliában a bioetanol/cukor arány a cukor irányába tolódhat el a 2016/2017. gazdasági évben. A brazil kormány ugyan támogatja a bioetanol előállítását, de kérdés, hogy a fosszilis energiahordozó jelenlegi alacsony ára mellett ez mire lesz elég. Indiában a fehércukor árának helyreállítását prognosztizálják, ami ösztönözheti a termelés növekedését.

Az *ABARES* szerint a globális felhasználás a 2015/2016. gazdasági évben 184 millió tonnára nőhet, és a 2016/2017. szezonra vonatkozólag még további 1 százalékos növekedést jeleznek (187 millió tonna). Az *ISO* a 2015/2016. gazdasági évi felhasználást a korábban vár 168,9 millió tonnáról 171,8 millió tonnára korrigálta. A cukorfogyasztás a szakértők véleménye szerint a nem *OECD* tagállamokban a jövedelem és a lakosság számának növekedése miatt jelentős lehet. Jelenleg elsősorban Kínában, Indiában, Indonéziában és Braziliában számítanak a cukor iránti fokozott érdeklődésre.

Az egyetemes cukorkészlet a 2014/2015. gazdasági évben rekord mennyiségű, 77,8 millió tonna volt. A készletek a termelés csökkenése és a felhasználás növekedése miatt 71 millió tonnára apadhatnak a 2015/2016. szezon végére. A 2016/2017. gazdasági évre vonatkozólag az *ABARES* szakértői további csökkenést (67 millió tonnára) várnak. A globális készlet/felhasználás arány 2015/2016-ban 39 százalék lehet, ugyanakkor 36 százalékra csökkenhet a 2016/2017. évi szezonban.

A globális kereskedelem erősödhet 2015/2016-ban. A világpiacon kerülő cukor mennyisége elérheti a 66 millió tonnát, szemben a 2014/2015. évi szezonban kiszállított 64 millió tonnával. Az *ABARES* szakértői szerint azok az országok, ahol nagy készletek halmozódtak

föl, igyekeznek majd növelni kivitelüket (Brazília, Thaiföld, India, Ausztrália). Az export elsősorban Kínába, az Európai Unióba és Indonéziába irányul. Az ABARES szakértői úgy ítélik meg, hogy a 2016/2017. gazdasági évben 72 millió tonnára emelkedhet a globális cukorexport.

A New York-i árutőzsdén a nyerscukor fronthavi jegyzése ingadozott 2016 első negyedévében: február közepéig 280–290 dollár (USD)/tonnára süllyedt, majd március közepére 330–340 dollárra emelkedett tonnánként. A Rabobank szakértői szerint az év elejei áresést a bizonytalan globális piaci helyzet okozta, február közepére azonban egyértelművé vált, hogy az ázsiai nagy cukornádtermelő régiók (Kína, Thaiföld, India) az előzetes várakozásoknál kevesebb cukrot fognak előállítani. Összességében az elemzőközpont úgy ítéli meg, hogy a 2015/2016. szezomban az egyetemes felhasználás 6,8 millió tonnával haladhatja meg a kibocsátást, ami az áremelkedés lehetőségét is előre vetíti. Az Európai Bizottság szerint a globális cukorfelhasználás 3,5–8,3 millió tonnával lehet magasabb a kibocsátásnál. A szakértők az előző évinél magasabb árakra számítanak,

de a magas globális készlet miatt a 2013-as nyerscukor-árakhoz (500–550 dollár/tonna) hasonló árak visszatérése nem várható. Az ABARES szakértő úgy vélik, hogy a 2015/2016. gazdasági évben a tőzsdei jegyzések átlagosan 5 százalékkal haladhatják meg az előző évit. A szakmai műhely szerint középtávon, tehát akár már a 2016/2017. gazdasági évet követően, a felhasználás gyorsabban nőhet, mint a kibocsátás, ami a globális készletek csökkenését és az árak jelenleginél magasabb szintén történő stabilizálódását eredményezheti.

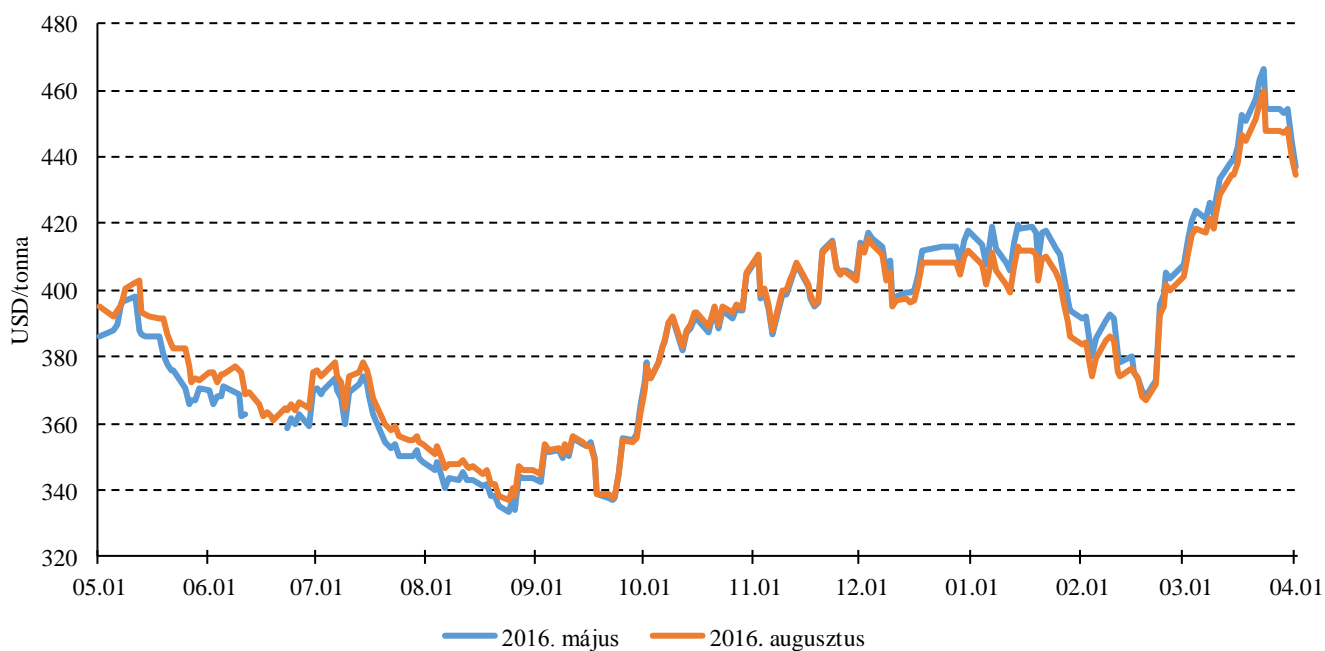
A londoni árutőzsdén a fehércukor fronthavi jegyzése követte a New York-i árutőzsde trendjét. A fehércukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése kisebb ingadozásokat követően márciusban 430–440 dollár/tonnára emelkedett, ami túlszárnyalta az egy évvel korábbi 380–410 dollár/tonna kurzust. A 2014/2015. gazdasági év alacsony cukorárai után jelenleg az árak emelkedő trendet mutatnak. Az Európai Unióban az előző évitől elmaradó cukortermelés is ezt a tendenciát vetíti előre, de az árra még jelentős hatással lehet a közösségbe beszállításra kerülő cukor mennyisége is.

Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Bizottság 2016/190 végrehajtási rendelete (2016. február 12.) szerint a 2015/2016-os gazdasági évre vonatkozóan az 1308/2013/EU rendelet 139. cikke (1) bekezdése első albekezdésének d) pontjában

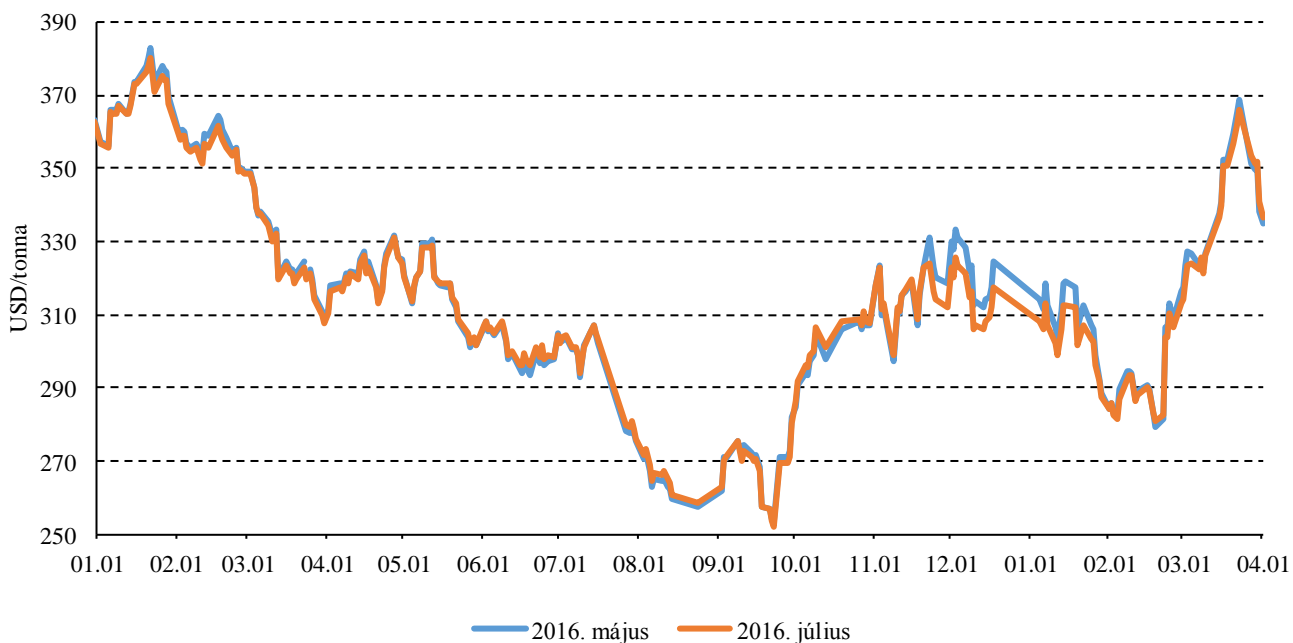
említett mennyiségi korlátozás a 1701 99 KN-kód alá tartozó, kvótán kívüli fehér cukor visszatérítés nélküli kivitele tekintetében 1 350 000 tonna.

21. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén (2015-2016)

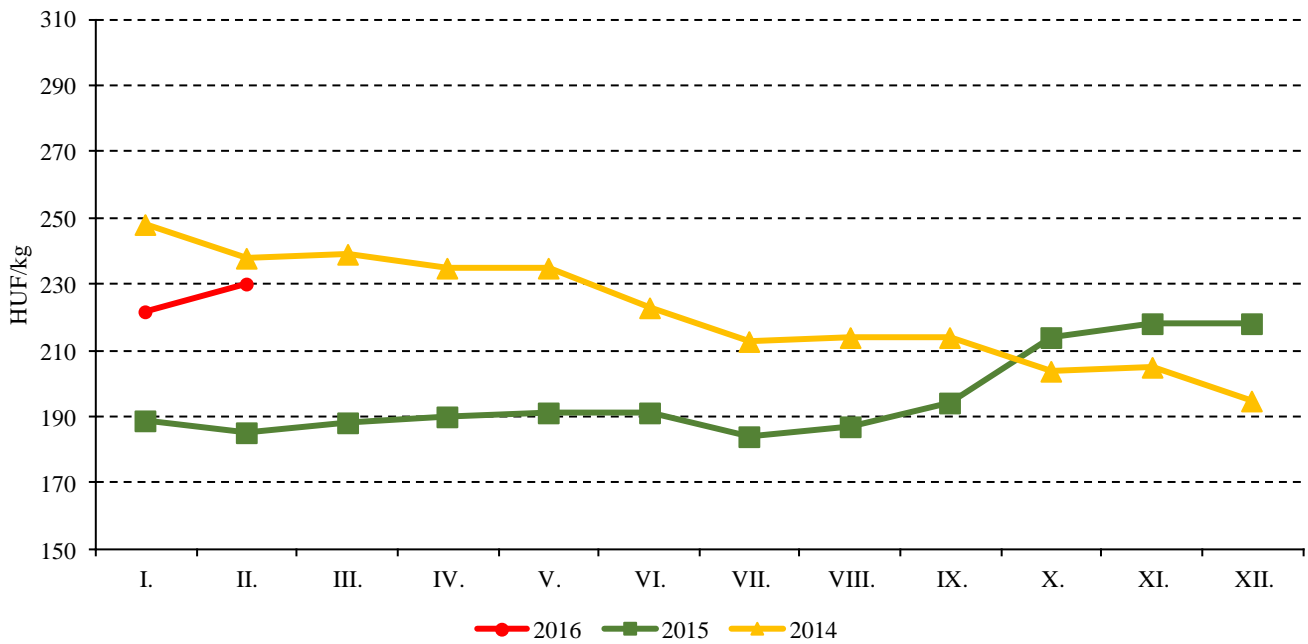
Forrás: LIFFE

22. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén (2015-2016)

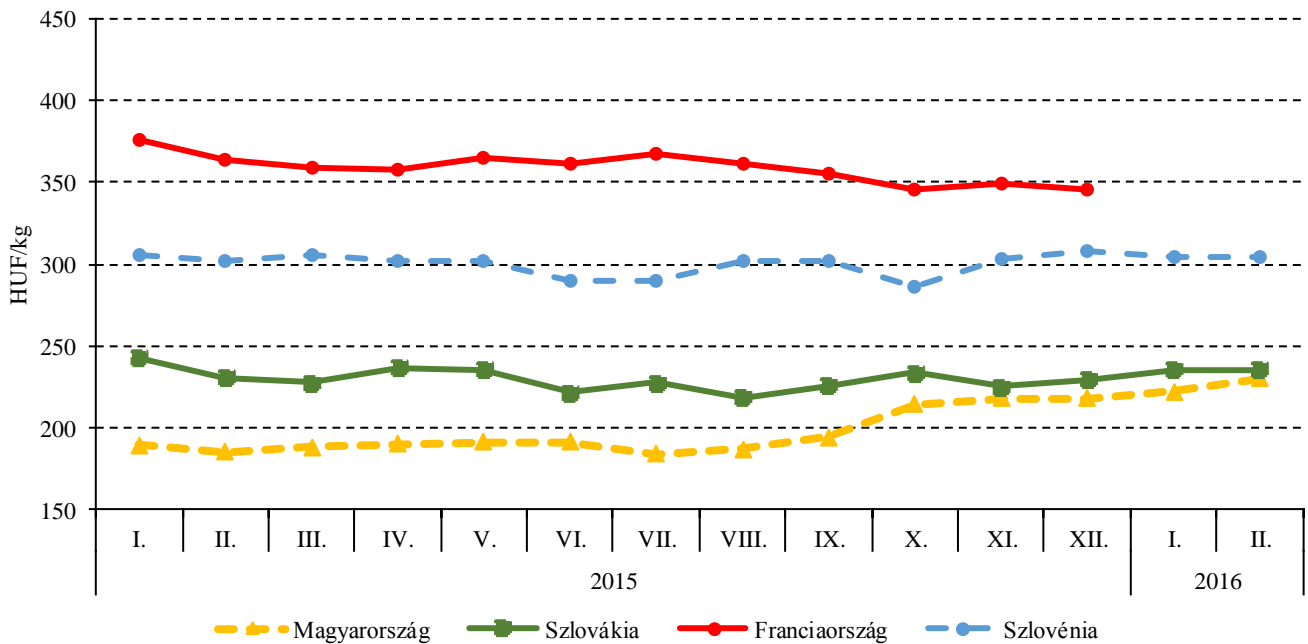
Forrás: ICE

23. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2014-2016)

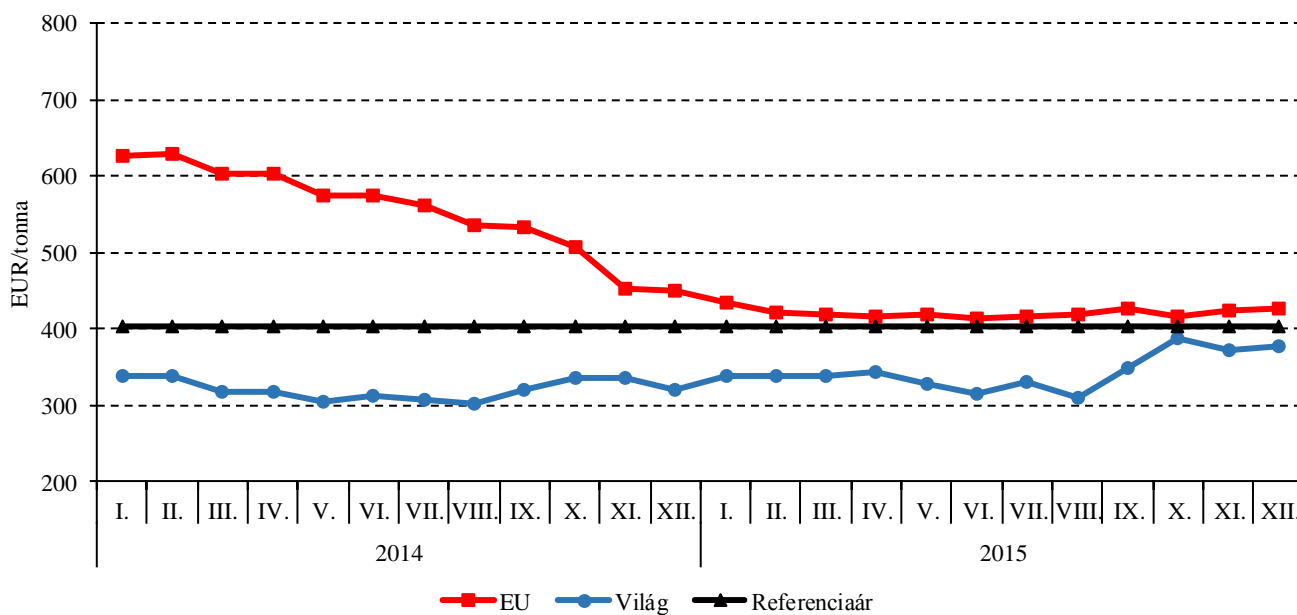
Forrás: KSH

24. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2015-2016)

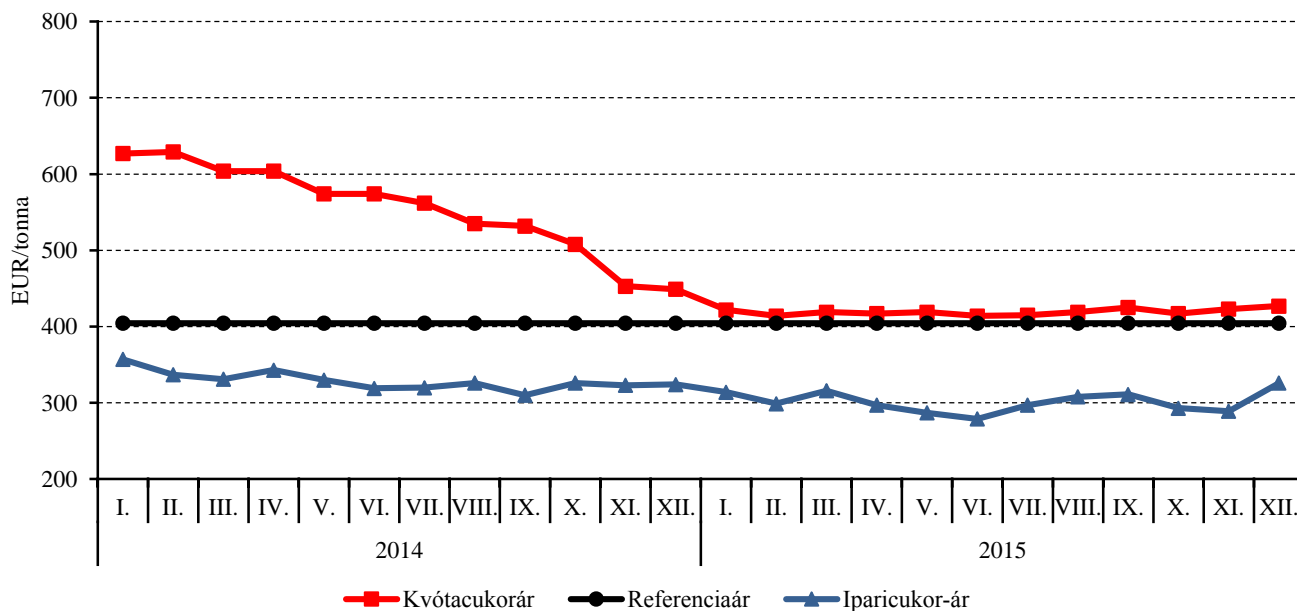
Forrás: Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Franciaország statisztikai hivatalai

25. ábra: A cukor világsi, uniós és referenciaára (2014-2015)

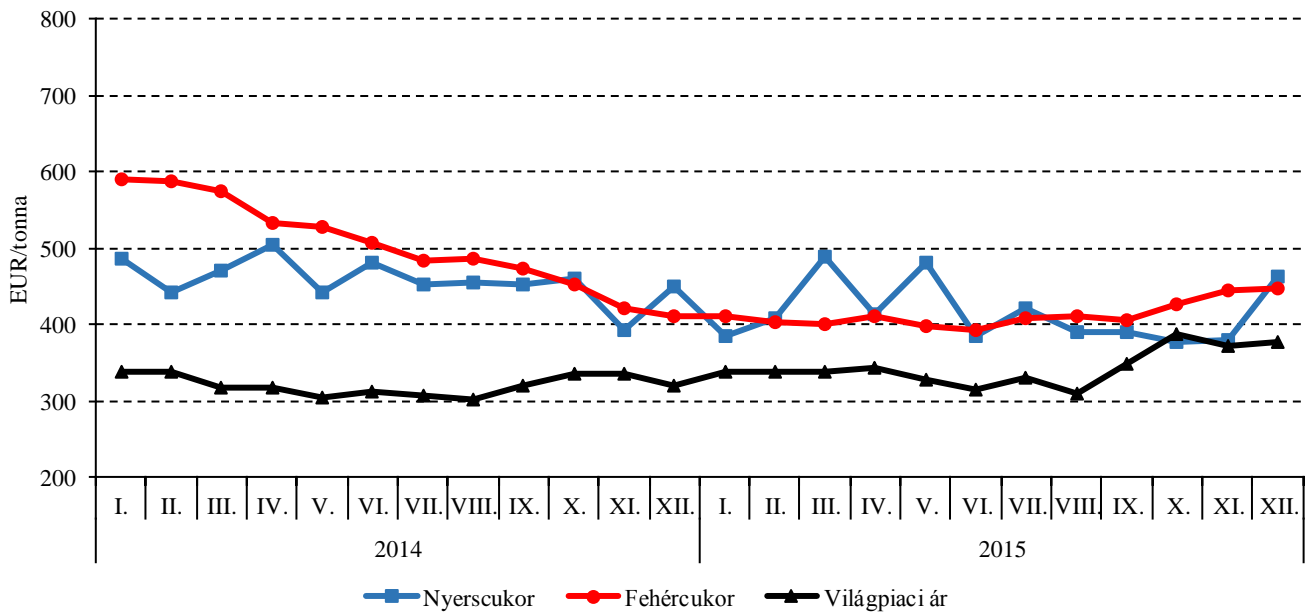
Forrás: Európai Bizottság

26. ábra: Az ipari és kvótacukor ára (2014-2015)

Forrás: Európai Bizottság

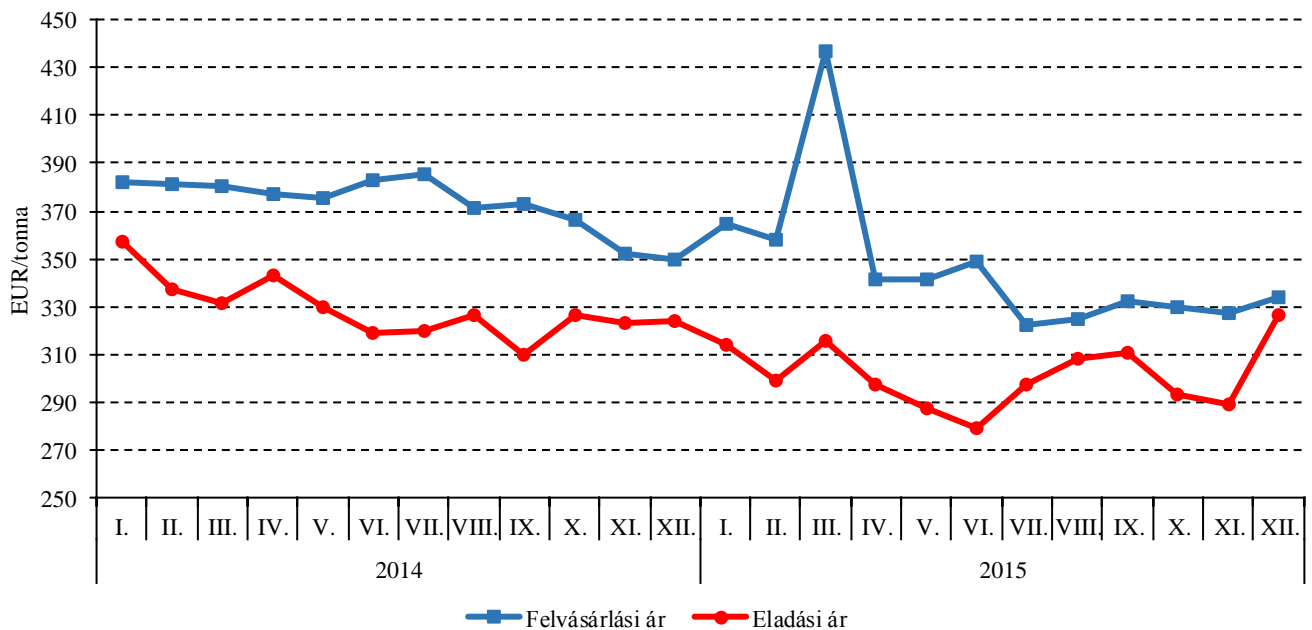
27. ábra: Az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség országaiból származó fehér- és nyerscukor ára^a az Európai Unióban (2014-2015)

^a CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).

Forrás: Európai Bizottság

28. ábra: Az ipari cukor felvásárlási és eladási ára az Európai Unióban (2014-2015)

Forrás: Európai Bizottság

22. táblázat: **A globális cukortermelés, -fogyasztás és a cukortöbblet várható alakulása a 2015/2016. gazdasági évben (2016. március)**

	Termelés	Fogyasztás	Felesleg/Hiány
CZARNIKOW	178,9	181,2	-2,2
F.O.Licht	181,7	176,9	4,1
ISO	166,8	171,8	-5,0
USDA	173,4	173,4	0,0

Forrás: Európai Bizottság

23. táblázat: **A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban**

	2015	2016 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga
EU	67,52	73,98	71,81
Ausztria	63,04	70,40	70,64
Belgium	n. a.	78,71	76,23
Csehország	59,38	66,40	64,00
Németország	72,17	71,77	71,84
Dánia	61,24	62,81	63,01
Finnország	32,70	36,55	36,64
Franciaország	n. a.	91,94	89,55
Horvátország	59,00	56,36	53,05
Magyarország	57,66	61,42	53,96
Olaszország	57,01	58,02	55,98
Litvánia	58,00	53,13	52,79
Hollandia	83,30	84,39	81,21
Lengyelország	n. a.	55,16	52,97
Románia	34,50	38,54	34,78
Svédország	62,08	63,70	63,61
Spanyolország	95,21	95,64	89,31
Nagy-Britannia	66,55	71,03	70,19

^{a)} Előrevetítés.

Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: Az Európai Unió cukormérlege (2014-2025)

	millió tonna											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cukorrépa-termelés	115,6	97,6	112,2	113,1	112,2	111,8	111,9	112,1	112,3	112,5	112,8	112,9
EU-15	96,0	81,2	92,4	93,3	92,4	92,8	92,2	92,4	92,6	92,8	93,0	93,1
EU-13	20,1	16,4	19,8	19,7	19,7	19,7	19,7	19,8	19,8	19,8	19,8	19,8
Cukortermelés ^{a)}	19,4	13,8	16,8	17,4	17,2	17,2	17,2	17,2	17,3	17,5	17,6	17,7
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-15	16,5	11,5	13,9	14,5	14,3	14,2	14,3	14,4	14,6	14,6	14,7	14,7
EU-13	2,9	2,3	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Felhasználás	19,2	18,7	17,8	17,2	17,6	17,4	17,5	17,1	17,1	17,2	17,1	17,1
Import	2,7	3,5	3,5	3,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Export	1,5	1,6	1,5	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,2	2,2	2,2	2,5
Nyitókészlet ^{b)}	2,6	4,0	1,0	2,1	2,2	1,7	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0
Zárókészlet ^{b)}	4,0	1,0	2,1	2,2	1,7	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	425	485	495	397	395	390	390	401	410	410	401	399
Világpiaci ár (EUR/tonna)	351	371	362	341	314	318	314	323	347	348	330	319

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenő készletek összege nem tartalmazza az etanolkészletet.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

25. táblázat: Az Európai Unió izoglükózmérlege (2014-2025)

	millió tonna											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Termelés	0,7	0,7	0,7	1,4	1,5	1,6	1,8	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3
EU-15	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0
EU-13	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: Európai Bizottság

